

Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Συμπληρώθηκαν, ἐφέτος, ἑκατὸ (100) χρόνια ἀπὸ τὴν μεγαλύτερη ἐθνικὴ συμφορὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία ἔμεινε γνωστὴ στὴν Ἱστορία ὡς Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ (1922-2022).

Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἰωνίας ἦταν ἓνα ὄνειρο ποὺ συνέιχε τις καρδιές ὄλων τῶν Ἑλλήνων. Κι' αὐτὴ ἡ μεγάλη ἰδέα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν “ἀλησμόνητων πατρίδων”, φαίνεται πῶς εἶχε ἔλθει τὸν Μάιο τοῦ 1919. Ὁ τότε πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος σὲ διαγγελμὰ του, ἔλεγε : “Τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἦλθεν. Ἡ Ἑλλὰς ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης νὰ καταλάβῃ τὴν Σμύρνην, ἵνα ἀσφαλίσῃ τὴν τάξιν. Οἱ ὁμογενεῖς ἐννοοῦσιν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη, διότι ἐν τῇ συνεδριάσει τῶν διευθυνόντων τὸ Συνέδριον εἶναι ἀποφασισμένη ἡ ἔνσιν τῆς Σμύρνης μετὰ τῆς Ἑλλάδος...”. Ἐπίσης, ὁ στρατιωτικὸς Διοικητὴς, στὴν διακήρυξή του πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτες, ποὺ εἶχαν ἀποβιβασθῆ στὴν Σμύρνη, ἔλεγε : “Φέρω εἰς γνώσιν ὑμῶν ὅτι, κατ' ἐντολήν τῆς κυβερνήσεώς μου (ἐνεργούσης ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν Συμμάχων αὐτῆς), προβαίνω εἰς στρατιωτικὴν κατάληψιν τῆς Σμύρνης καὶ τῶν πέριξ. Ἡ κατοχὴ αὐτὴ σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πληθυσμῶν καὶ τὴν προστασίαν ἐν γένει τῆς ἐννόμου τάξεως. Οὐδαμῶς σκοπεύει νὰ προκαταλάβῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνδιασκεψέως περὶ τῆς τύχης τῶν ἑδαφῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἄλλως τε, ἐπὶ τρισχίλια ἤδη ἔτη τοσοῦτοι δεσμοὶ συνδέουσι τὴν Ἑλλάδα”.

Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς, ποὺ εἶχε ἀποβιβασθῆ στὴν Σμύρνη, εἶχε, πράγματι, τὴν πεποίθησι, ὅτι σκοπὸς του ἦταν νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἕλληνες ἀδελφούς του τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀπὸ τὸν βαρῦτατο τουρκικὸ ζυγὸ. Γιατί οἱ Μικρασιάτες ἀποτελοῦσαν ἀναπόσπαστο μέλος τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ 3.000 ὀλόκληρα χρόνια. Ἔτσι, ἡ ἱστορία τῶν 3.000 χρόνων ζωντάνευε καὶ χαλύβδωνε τὴν ψυχὴ τοῦ Στρατοῦ μας.

Τὸν πρῶτο καιρὸ, οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες, πολέμησαν μὲ γενναϊότητα, ἐλευθερώνοντας ἀρκετὲς πόλεις, στὶς ὁποῖες ἐπέλεοναζε τὸ Ἑλληνικὸ στοιχεῖο. Στὴν συνέχεια, ὅμως, ἐξ αἰτίας τῆς προδοσίας τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων, οἱ ὁποῖες ὄχι μόνον ἐγκατέλειψαν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ στράφηκαν ἐναντίον της, τὰ πράγματα ἐπῆραν δυσάρεστη τροπὴ. Γαλλία, Γερμανία, Ἰταλία, Ἀγγλία, Ἀμερικὴ καὶ Ρωσία, ἀπέβλεπαν στὰ δικά τους, κυρίως οἰκονομικά, συμφέροντα καὶ ὄχι στὴν συμμαχικὴ φιλία καὶ δύναμη, τὴν ὁποία εἶχαν στὴν ἀρχὴ ὑποσχεθῆ. Ἔτσι, κι' ἐνῶ ὁ Στρατὸς μας εἶχε φθάσει στὸν ποταμὸ Σαγγάριο καί, οὐσιαστικά, μπροστὰ στὶς πύλες τῆς Ἄγκυρας, οἱ Σύμμαχοι ἀπεργάζονταν, δυστυχῶς τὴν καταστροφὴ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἰωνίας, ἀργότερα δὲ καὶ τοῦ Πόντου. Κάτω ἀπὸ τὰ ἀδιάφορα βλέμματα τῶν δῆθεν, πλέον, Συμμάχων μας οἱ Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ σφαζόντουσαν, Ἱερεῖς σταυρώνονταν, Ἱεράρχες μαρτυροῦσαν μὲ τρόπο φρικτὸ, ὅπως ὁ Ἐθνοϊερομάρτυς Σμύρνης Χρυσόστομος. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ, ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἰωνίας καὶ τοῦ Πόντου ξεριζωνόταν ἀπὸ τὴν γῆ ποὺ εἶχαν καθαγιασθεῖ μὲ τὸ αἷμα τους ἄγιοι καὶ μάρτυρες πάμπολλοι, διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς σὲ ὅλη ἐκείνη τὴν περιοχὴ, Γεώργιος Χόρτον, ὅταν εἶδε τὴν πυρπόλησι τῆς Σμύρνης καὶ τὴν σφαγὴ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων της, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν ἀδιαφορία τῶν Εὐρωπαίων “συμμάχων” εἶπε (καὶ τὸ ἔγραψε στὸ σπουδαῖο βιβλίον του “Ἡ κατάρα τῆς Ἀσίας”) “ντρέπομαι ποὺ ἀνήκω στὸ ἀνθρώπινο γένος”.

Κατὰ γενικὴ ὁμολογίαν, ἡ κυριώτερη αἰτία τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς ὑπῆρξε ἡ διχόνοια τῶν Ἑλλήνων, Λαοῦ καὶ Στρατοῦ. Δὲν εἶναι, βέβαια, στὶς προθέσεις μας νὰ δοῦμε καὶ νὰ ἀναλύσουμε τὰ τῆς διχόνοια ἐκείνης. Ἐκεῖνο, ποὺ θέλουμε νὰ τονίσουμε πρὸς τοὺς Ἑλλαδίτες, τοὺς Βορειοηπειρώτες καὶ τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς, εἶναι νὰ ἀγωνίζονται καὶ νὰ καλλιεργοῦν τὴν ἐθνικὴ ἐνότητα. Γιατί μόνον μὲ τὴν ἐνότητά μας θὰ ἔχουμε τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ εἴμαστε σεβαστοὶ στοὺς φίλους καὶ φοβεροὶ στοὺς ἐχθρούς.

Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

Τοῦ πόνου.

Τῆς προσφυγιάς.

Τῆς σφαγῆς καὶ τῆς λεηλασίας.

Τῶν Ἁγίων.

Τῶν δακρῶν.

Τῆς Παράδοσης καὶ τῆς Ἀρχοντιᾶς!

Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

Τῆς θυσίας!

Τῆς μνήμης!

Τῆς τιμῆς!

1922-2022: 100 χρόνια

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ!

Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΑΣ!

(σελ. 1, 2, 3, 6, 14)

100 χρόνια
1922 - 2022

Οι Ὁρθόδοξοι Κληρικοί στό πολεμικό Μέτωπο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας

Γεώργιος Διον. Κουρκούτας • Φιλολόγος- συγγραφέας

Σέ όλους τους πολέμους τῶν Ἑλληνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων δίνουν τὸ «παρών» τους καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι ἱερεῖς ὡς στρατιωτικοὶ ἱερεῖς μονάδων μικρῶν καὶ μεγάλων. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ στὴν Μικρὰ Ἀσία. Πολλοὶ Ἕλληνες κληρικοί, ἐπέλεξαν -ἐκτός τῆς ποιμαντικῆς διακονίας- καὶ τὴν ἀνάληψη χρεῶν στὸ πεδίο τῆς μάχης καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐκεῖ ἔπεσαν. Λαμπρὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰεζεκιήλ Βελανιδιώτη, ὁ ὁποῖος παραιτήθηκε ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἱερέως καὶ καθηγητῆ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς Κοινότητος Τεργέστης καὶ τὸ 1918 κατατάχθηκε στρατιωτικὸς ἱερέας, τοποθετούμενος τὸ 1919 στὴν ἑλληνικὴ στρατιὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μετέχοντας σὲ ὅλες τὶς μάχες. Μετὰ ἀπὸ χρόνια ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος.

Οἱ στρατιωτικοὶ ἱερεῖς καὶ οἱ ἔθνομάρτυρες

Μερικὰ ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν στρατιωτικῶν ἱερέων στὴν Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία ἦταν οἱ Ἀρχιμανδρίτες Γερμανός, Ἀμφιλόχιος Λασκαριδῆς, Ἄνθιμος Οὐζουνγιάννης, Καλλίνικος Παπαϊωάννου, Χρυσόστομος Καραγιαννόπουλος, Ἀγαθάγγελος Βενιζέλος, Χριστόφορος Κοντογιώργος, Ἰάκωβος Ἀρχαντζικάκης (†), Μακάριος Μαρινάκης (†). Ἀλλὰ καὶ οἱ Οἰκονόμοι Ἀλέξανδρος Βασμανώλης (ἐφημέριος Κασαμπᾶ), Μιχαὴλ Κυριαζόπουλος, Γεώργιος Πασχάλης, Νικόλαος Παρίσης (†) καὶ Κωνσταντῖνος Μπέκας. Ἀνάμεσα σὲ αὐτοὺς καὶ ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀντώνιος Πολίτης, μετέπειτα Μητροπολίτης Ἡλείας.

Κι ἐδῶ ἡ Ὁρθοδοξία συνέδεσε τὴν πορεία της μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Γένος, στὰ εὐκόλα καὶ στὰ δύσκολα. Εἶναι γνωστὴ ἡ θυσία Ἱεραρχῶν καὶ κληρικῶν ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ Ἐθνικισμό, πού κορυφώθηκε μὲ τὰ μαρτύρια Ὀσιακῶν μορφῶν τὸν Αὐγουστο καὶ Σεπτέμβριο τοῦ 1922,

Εἰκόνα τῶν Ἁγίων Μαρτύρων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸ 1922

ὅπως τῶν Μητροπολιτῶν Μοσχονησιῶν Ἀμβροσίου, Ἰκονίου Προκοπίου, Κυδωνιῶν Γρηγορίου, Ζήλων Εὐθυμίου καὶ πολλῶν κληρικῶν, πού τὴν μνήμη τους τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία τὴν Κυριακὴ τοῦ Σεπτεμβρίου πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (πρὸ τῆς 14ης Σεπτεμβρίου).

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀντώνιος Πολίτης στὴν ὑπηρεσία τοῦ Στρατοῦ σὲ Κριμαία καὶ Μικρὰ Ἀσία

Τὸ 1914 ὁ Ἀντώνιος Πολίτης χειροτονήθηκε διάκονος καὶ τὸ 1917 χειροτονεῖται Πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ Χαλκίδος Χρυσάνθου εἰς τὸν Ι. Ναὸν Χρυσοσηλιωτίσσης Ἀθηνῶν. Ὑπηρετήσε παράλληλα, ζητώντας ὁ ἴδιος τὴν στρατεύσή του, ὡς στρατιωτικὸς ἱερέας στὸ Μικρασιατικὸ Μέτωπο τὴν περίοδο 1918-1922.

Κατὰ τῶν Μπολσεβίκων στὴν Κριμαία-Μὲ τὸν Στρατὸ στὴν Μ. Ἀσία

Πιὸ πρὶν ὁ Ἀντώνιος Πολίτης εἶχε συμμετάσχει στὴν ἐκστρατεία κατὰ τῶν Μπολσεβίκων στὴν Οὐκρανία τὸ 1919. Ἡ

συμμετοχὴ τοῦ Ἀντωνίου σ' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία δείχνει τὴ διαφωνία του προφανῶς μὲ τὴν κομμουνιστικὴ ἰδεολογία καὶ τὴν προσήλωσή του στὸν βενιζελισμό. Ἐπειτα ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ του στὴν ἐκστρατεία στὴν Κριμαία, ὁ Ἀντώνιος Πολίτης ὑπηρετήσε ὡς στρατιωτικὸς ἱερέας στὸ Μικρασιατικὸ μέτωπο καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐνθαρρύνει καὶ

νὰ στηρίζει ψυχολογικά τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες μὲ τοὺς λόγους καὶ τὸ κήρυγμά του. Στὶς ἡμέρες τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς ἦταν ἀπὸ τοὺς τελευταίους πού ἐγκατέλειψαν τὴν πόλη τῆς Σμύρνης, ὅταν ἤδη καιγόταν ἀπὸ τὰ τουρκικὰ ἀντάρτικα σώματα. Στὸν ἐπικήδειό του τὸ 1963 ὁ Ἡλεῖος λογοτέχνης Θεό-

Ὁ μετέπειτα Θεσσαλιώτιδος Ἰεζεκιήλ (μὲ τὰ στρατιωτικά του παράσημα)

μήματα πού ὀπισθοχωροῦσαν μαχόμενα, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Νικολάου Πλαστήρα, ἀποτελέσαντος τὴν ὀπισθοφυλακὴν τῆς ὀπισθοχωροῦσης στρατιᾶς». Γὰ τὴν προσφορά του τιμήθηκε μὲ τὸ

Ὑπαίθρια Δοξολογία στὸ Μέτωπο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας

δωρος Ξύδης, ἐκτός τῶν ἄλλων, ἀνέφερε γιὰ τὸν Ἀντώνιο Πολίτη: «...ἐγκατέλειψες τὸν Τσεσμέ, τὴν τελευταία ἐπαλξή τῆς Ἰωνικῆς γῆς, στὶς 3 Σεπτεμβρίου τοῦ τραγικοῦ 1922. Ἀκολούθησες τὰ γενναία στρατιωτικά

Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας, τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸν Φοῖνικος, τὸν Πολεμικὸ Σταυρὸ καὶ τὸ Μετάλλιο Στρατιωτικῆς Ἀξίας. Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1922 χειροτονήθηκε ἐπίσκοπος καὶ ἐξελέγη μητροπολίτης Ἡλείας.

Τὸ ἔγκλημα τῶν Τούρκων τὸ 1922

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΚΑΤΑΚΡΑΥΓΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΕΘΝΗ» ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ

Ἀπὸ ἓναν εὐσυνείδητο Ἴνθρωπο καὶ εἰλικρινῆ Διπλωμάτη ..... Γεώργιος Διον. Κουρκοῦτας • Φιλολόγος-συγγραφέας

Τὸ 1922 ὑπῆρξε γιὰ τὸν Ἑλληνισμό μία μεγάλη Τραγωδία μὲ ἀνυπολόγιστες συνέπειες. Μὲ ἀφετηρία τὴν ἦττα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ στὸ μέτωπο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸν Αὐγούστο τοῦ 1922 ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἰωνίας, τοῦ Πόντου, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης καὶ Ἑλληνες ἄλλων λιγότερο γνωστῶν περιοχῶν τῆς Ἀνατολῆς ὑπέστησαν τόσους διωγμούς καὶ σφαγές ἀλλὰ ὀδηγήθηκαν καὶ σὲ ξεριζωμὸ ἀπὸ τὶς πατρογονικὲς ἐστίες τους, ὕστερα ἀπὸ συνεχῆ παρουσία χιλιάδων ἐτῶν.

Τὸ διάστημα ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1922 μέχρι τὸν Νοέμβριο τῆς ἴδιας χρονιάς, πού συνεχῶς κατέφθαναν πρόσφυγες ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ Θράκη (ὅταν ὑπεγράφη καὶ ἡ διαβόητη Ἀνακωχὴ τῶν Μουδανίων καὶ οἱ Ἑλληνικὲς ἀρχές παρέδωσαν χωρὶς νὰ «πέσει ντουφεκιά» τὴν Ἑλληνικὴ αὐτὴ γῆ στοὺς Τούρκους τοῦ Κεμάλ -ἔγκλημα γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν λογοδό-

τησε ποτὲ κανεὶς στὴν Ἑλλάδα) ὁ χάρτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἄλλαξε ριζικά. Ἐκεῖ πού ὑπῆρχαν γιὰ αἰῶνες ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ ὀρθόδοξες χριστιανικὲς ἐκκλησίες, τώρα κυριαρχοῦσε ἡ τουρκικὴ βαρβαρότητα καὶ, παράλληλα, ὁ μουσουλμανισμὸς κέρδιζε ἔδαφος.

Αὐτὸ ὑπῆρξε ἓνα ἔγκλημα κατὰ τοῦ Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, κάτι πού λίγοι Δυτικοὶ τὸ ἀντιλήφθηκαν νωρίς. Καὶ αὐτὸ διότι οἱ τότε ἡγεσίες τους εἶχαν τεράστιες εὐθύνες γιὰ τὸ ἔγκλημα αὐτό. Τὴν ἐπισήμανση αὐτὴ ἔκαναν τότε θαρραλέες φωνές, ὅπως ὁ Γάλλος Ἐδουάρδος Ντριῶ καὶ ὁ Ἀμερικανὸς Τζῶρτζ Χόρτον.

Τζῶρτζ Χόρτον: μὲ τὴν εἰλικρινῆ φωνὴ τῆς Συνειδήσεως

Ὁ τελευταῖος, ὁ Τζῶρτζ Χόρτον (George Horton) ὑπῆρξε Γενικὸς Πρόξενος τῶν Η.Π.Α. στὴν Ἑγγὺς Ἀνατολή καὶ τὴν Τουρκία γιὰ 30 χρόνια. Ἐζῆσε ἀπὸ κοντὰ τοὺς διωγμούς τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὸ καθεστῶς τῶν Νεοτούρκων τὴν δεκα-

Τζῶρτζ Χόρτον

ετία τοῦ 1910 καὶ ἀπὸ τὶς Δυνάμεις τοῦ Κεμάλ μετὰ τὸ 1919. Τὶς ἐμπειρίες του κατέγραψε στὸ βιβλίο του, ἀληθινὸ ντοκουμέντο τῶν γεγονότων, μὲ τίτλο στὰ ἀγγλικά «The

Blight of Asia», πού μεταφράστηκε στὰ ἑλληνικά ὡς «Ἡ Κατάρτα τῆς Ἀσίας ἢ ἡ Μάστιγα τῆς Ἀσίας», τὸ ὁποῖο ἐξεδόθη γιὰ πρώτη φορά στὶς Η.Π.Α. τὸ 1926 καὶ μεταφράστηκε στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ προσφυγικὰ σωματεῖα, ὅπως ἡ Ἑστία Νέας

«Ἡ ἱστορία τῶν λεγομένων «Χριστιανικῶν Ἐθνῶν» ὑπῆρξε μία μακρὰ σειρά αἱματηρῶν πολέμων, προδοσίας καὶ ληστείας, ἡμερῶν τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, διωγμῶν ἁγίων καὶ μαγισσῶν πού καίγονταν «ἐπὶ τῆς πυρᾶς».

Σμύρνης, ἡ Ἔνωσις Σμυρναίων καὶ τὸ Θρακικὸν Κέντρον. Σὲ αὐτὸ παρουσιάζει μὲ καθαρότητα σκέψης καὶ εἰλικρίνεια πού σπανίζει σὲ δυτικούς Διπλωμάτες, τὸ μέγεθος τῶν εὐθυνῶν τῶν «Χριστιανικῶν Ἐθνῶν» ἀπέναντι στὴν Ἑλληνικὴ Τραγωδία τὸ 1922 στὰ ἐδάφη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Παραθέτουμε ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τὶς σκέψεις αὐτῆς τοῦ Τζῶρτζ Χόρτον ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω βιβλίο, ὅπου καταγράφει τὴν μεγάλη εὐθύνη τῶν «Χριστιανικῶν Ἐθνῶν» τῆς Δύσης ἀπέναντι στὴν ἀνάπτυξη τοῦ τουρκικοῦ Ἱμπεριαλισμοῦ: «Ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς, ἀκολουθώντας ἀπὸ κοντὰ τὴ δίψα τοῦ χρυσοῦ, ὑπερνίκησε τὸν Ἀμερικανὸ ἀπόστολο καὶ ἔμπιστο ὄργανο τοῦ Ἀγγέλου Γαβριήλ. Ἡ κυριώτερη αἰτία γιὰ τὴν ὁποία ὁ Χριστιανισμὸς ἔχασε τόσο πολὺ ἔδαφος πρὸς ὄφελος τοῦ Μωαμεθανισμοῦ, καὶ ὅπως φαίνεται θὰ χάσει στὸ μέλλον περισσότερο ἀκόμα, εἶναι τὸ ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε στὸν κόσμον πραγματικὸς Χριστιανισμὸς [ἢ ἐπισήμανση τοῦ Χόρτον]».

Τὰ Ἐγκλήματα τῶν Δυτικῶν Ἐθνῶν

«Ἡ ἱστορία τῶν λεγομένων «Χριστιανικῶν Ἐθνῶν» ὑπῆρξε μία μακρὰ σειρά αἱματηρῶν πολέμων, προδοσίας καὶ ληστείας, ἡμερῶν τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, διωγμῶν ἁγίων καὶ μαγισσῶν πού καίγονταν «ἐπὶ τῆς πυρᾶς».

Καὶ ἡ κατάσταση ἀνάμεσα στὰ «Χριστιανικὰ Ἐθνη» πού ἐπέτρεψε στοὺς Τούρκους νὰ κάψουν τὴ Σμύρνη καὶ νὰ σφάξουν τοὺς κατοίκους τῆς ἢ νὰ κακουργήσουν εἰς βάρος τους, ὑπῆρξε ἓνας κολοφῶνας ἀτιμίας καὶ αἰσχους πού δείχνει ὅτι ὁ κόσμος γίνεται ὀλοένα καὶ λιγώτερο Χριστιανικὸς, ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια...».

Ἡ διαφορὰ νοοτροπίας Ἑλλήνων καὶ Τούρκων

Καὶ ἓνα δεῖγμα τῆς διαφορᾶς τῆς ἀληθοῦς χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς τῶν Ἑλλήνων ἀπέναντι στοὺς ἀδίστακτους Τούρκους καταγράφεται μὲ τὰ ἐξῆς παραδείγματα ἀπὸ τὸν Ἀμερικανὸ Διπλωμάτη Τζῶρτζ Χόρτον:

«Ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπέναντι σὶς χιλιάδες τῶν Τούρκων πού κατοικοῦν στὴν Ἑλλάδα, ὅλο τὸ διάστημα πού γίνονταν οἱ θηριώδεις σφαγές καὶ ὅταν ἡ Σμύρνη καίγεται καὶ οἱ πρόσφυγες ἔφταναν σὲ ὅλους τοὺς λιμένες τῆς Ἑλλάδας πληγωμένοι, κακοποιοί-

Ἡ Σμύρνη καίγεται!

μένοι καὶ κατεστραμμένοι, ὑπῆρξε ἓνα ἀπ' τὰ ὠραιότερα καὶ θαυμαστότερα κεφάλαια τῆς ἱστορίας αὐτῆς τῆς χώρας. Δὲν ἔλαβε χώραν καμμιά ἀντεκδίκηση. Οἱ Τούρκοι πού ζοῦσαν στὴν Ἑλλάδα δὲν ἐνοχλήθηκαν καθόλου, οὔτε ξέσπασε ἐπάνω στὰ κεφάλια τους καμμιά θύελλα μίσους ἢ ἐκδικήσεως. Αὐτὴ εἶναι μία μεγάλη καὶ ὠραία νίκη κάτω ἀπ' τὶς συνθήκες τῶν νικῶν τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμίνας».

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀνωτερότητα στὸ ἦθος

Καὶ ἐπεξηγεῖ ὁ Χόρτον, ἀπευθυνόμενος στοὺς Ἀμερικανούς ἀναγνώστες πάντα, τὸ αὐτονόητο: «Θὰ ρωτοῦσε κανεὶς τί καλύτερο θὰ μπορούσε νὰ κάνει ἓνα ἄλλο Χριστιανικὸ ἔθνος; Στὴν πραγματικότητα ἡ ὅλη συμπεριφορὰ τῆς Ἑλλάδας, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν διωγμῶν τῶν Χριστιανῶν στὴν Τουρκία καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὴ ὑπῆρξε πάρα πολὺ ἀξιοθαύμαστη, αὐτὸ δὲ τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῆς ἴδιας χώρας ἀπέναντι τῶν Τούρκων αἰχμαλώτων πολέμου, καὶ οἱ φροντίδες τῆς γιὰ τὶς πολλὲς χιλιάδες προσφύγων πού κατέφυγαν στὸ ἔδαφός της. Ξέρω πολὺ καλά αὐτὰ πού λέγω, γιατί ἤμουν στὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ εἶδα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια. Νομίζω ὅτι κανένας δὲν θὰ τολμήσει νὰ ἀμφισβητήσει αὐτὰ τὰ γεγονότα.

Ἄν οἱ Ἕλληνες ὕστερα ἀπ' τὶς σφαγές πού ἐγίναν στὸν Πόντο καὶ στὴ Σμύρνη ἔσφαζαν ὅλους τοὺς Τούρκους πού ἦταν στὴν Ἑλλάδα, ὁ λογαριασμὸς μὸλις θὰ ἦταν 50 πρὸς 50».

Λόγια γραμμένα μὲ σαφήνεια καὶ εἰλικρίνεια. Ἕνα ἀληθινὸ «κατηγορῶ» ἀπὸ ἓναν τίμιον Δυτικὸ Διπλωμάτη γιὰ τὸ τί ἐγίνε τὸ 1922 καὶ τὶς τεράστιες εὐθύνες τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων πού συνέβαλαν ἢ ἀδιαφόρησαν γιὰ τὸ ἔγκλημα αὐτό.

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

(μέρος Β΄)

Ιωάννης Σ. Παπαφλωράτος, Νομικός-Διεθνολόγος Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Εν τῷ μεταξύ, τὸ βορειο-ηπειρωτικὸ ζήτημα ἀπασχολοῦσε έντονα τὴν ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ σειρά ψηφισμάτων καὶ διαμαρτυριῶν. Ἐνδεικτικῶς παρατίθεται τὸ ἀκόλουθο ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΟΪΟΥ

Ὁ λαὸς τῆς Ἐπαρχίας Βοΐου κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Συνδέσμου Ἐθνικοφρόνων Ἐπαρχίας Βοΐου, κατελθὼν σήμερον 21/7/1945 εἰς Τσοτύλιον εἰς πάνδημον συλλαλητήριον, ἵνα διαμαρτυρηθῆ διὰ τὰς ὠμότητες τὰς διαπραττομένας παρὰ τῶν συμμοριῶν τοῦ Ἐμβέρ Χότζα εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τῆς Ἑλληνικωτάτης Β. Ἠπείρου καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς σατανικῆς συκοφαντικῆς ἐκστρατείας ἐναντίον τῆς Πατρίδος ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων καὶ ἀπειλῶν τοῦ Τίτο καὶ (τῶν) Βουλγάρων, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς ἐνισχύει ἡ προδοτικὴ καὶ ἀντεθνικὴ στάσις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεδέχθη τὸ κάτωθι ψήφισμα:

Διαμαρτύρεται ἐντόνως ἐνώπιον τῆς Διεθνούς κοινῆς γνώμης διὰ τὴν προδοτικὴν καὶ συκοφαντικὴν ἐπίθεσιν περὶ δῆθεν διωγμῶν τοῦ Σλαυομακεδονικοῦ στοιχείου τῆς Μακεδονίας καὶ ἀπειλᾶς τοῦ δυνάστου τοῦ Γιουγκοσλαυικοῦ Λαοῦ Τίτο, ἥτις ἀποβλέπει εἰς τὴν αὐτονομίαν τῆς Μακεδονίας καὶ ὑπαγωγή τῆς στὴν Βαλκανικὴν σλαυικὴν ομοσπονδία. Διαμαρτύρεται ἐντόνως ἐνώπιον τῆς Διεθνούς κοινῆς γνώμης καὶ πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων διὰ τοὺς συστηματικούς διωγμούς, ἐκτοπίσεις, φυλακίσεις, ἐκτελέσεις, δημεύσεις περιουσιῶν, ὁμαδικῶν ἐκτοπίσεων κ.λ.π. τοὺς ὁποίους ὑφίσταται τὸ ἐν τῇ Β. Ἠπείρῳ ἑλληνικὸν στοιχεῖον ὑπὸ τῶν Ἀλβανικῶν συμμοριῶν τοῦ Ἐμβέρ Χότζα, ἐπιδιώκοντων διὰ τῶν μέτρων τούτων τὴν πλήρη ἐξόντωσιν αὐτοῦ. Ποιεῖται ὡσαύτως ἐκκλήσιν πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Μεγάλων μας Συμμάχων, ὅπως καταληφθῆ τάχιστα παρὰ Συμμαχικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων καὶ ἐξασφαλισθῆ ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ζωὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλληνοικιστάτης ταύτης περιοχῆς, ἡ δὲ συμμετοχὴ στὴν κατάληψιν Ἑλληνικῶν τμημάτων θὰ ἀποτελέσῃ δικαίαν ἀναγνώρισιν τῆς Συμβολῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον ἀγῶνα διότι ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Β. Ἠπείρου ἤρε τὴν πρώτην τοῦ ὅλου συμμαχικοῦ ἀγῶνος Νίκην. Διαδηλοῖ τὴν πεποίθησιν αὐτοῦ ὅτι κατὰ τὴν ὀριστικὴν ρύθμισιν τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ πραγμάτων θὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψει ἡ δικαία καὶ ὁμόθυμος ἀξίωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπως ἀποδοθῆ ἡ ἀνάκαθεν Ἑλληνοικιστάτης Β. Ἠπείρου εἰς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα ὡς ἐπίσης ὅτι θὰ γείνη ἡ νέα διαρρύθμισις τῶν πρὸς βορρᾶν συνόρων μας ὅπως ἀποφευχθῆ διὰ παντός νέα καὶ ὑπουλοὶ ἐπίθεσις τοῦ φασιστικοῦ λαοῦ τοῦ Γεωργήφ.

Καλεῖ τὸν Ἐθνικόφρονα Πολιτικὸν Κόσμον τῆς Πατρίδος ὅπως συνεχωθῆ καὶ ἀποτελέσῃ ἐνιαῖον καὶ ἀδιᾶσπαστον Ἐθνικὸν Μέτωπον πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ κινδύνου καὶ Ἐξουσιοδοτεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἐπιδώσῃ τὸ παρὸν ψήφισμα πρὸς τὴν Α.Μ. Ἀντιβασιλεᾶ τῶν Ἑλλήνων, (τὴν) Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν, (τοὺς) Ἀρχηγούς Ἐθνικοφρόνων Πολιτικῶν Ἑλληνικῶν Κομμάτων, πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτὰς τῶν Συμμαχικῶν Κυβερνήσεων καὶ πρὸς τὸν Ἐθνικόφρονα Τύπον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1946, ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνηση κατέθεσε μίαν ἐκθεση στὴν γραμματεία τοῦ συμβουλίου τῶν ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν τῶν τεσσάρων Μεγάλων Δυνάμεων στὸ Παρίσι. Κατωτέρω, παρατίθεται ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἐκθεση αὐτὴ (σὲ ἀπόδοση στὴν δημοτικὴ).

Ὁ Ἐμβέρ Χότζα

Ἡ παρούσα ὀριογραμμὴ μετὰ τὴν Ἀλβανία ἐκθέτει τὴν Ἑλλάδα σὲ δύο πολεμικὰ μέτωπα VIII. Ἡ διαρρύθμισις τῆς ὀριογραμμῆς μετὰ τὴν Βουλγαρία δὲν θὰ ἔδιδε ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἀσφαλείας χωρὶς μίαν παρόμοιαν διαρρύθμισιν τῆς ὀριογραμμῆς μετὰ τὴν Ἀλβανία. Ἡ παρούσα ὀριογραμμὴ μετὰ τὴν Ἀλβανία ὀδηγεῖ σὲ ὑπερφιλάνγησιν τοῦ κυρίως κορμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰδικότερα τῆς ἄκρας σημαντικῆς πεδιάδος τῆς Θεσσαλίας, ἡ ὁποία καὶ ἀποτελεῖ τὴν κυρίως καρδίαν τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ὀριογραμμὴ μετὰ τὴν Ἀλβανία ἐκθέτει τὴν Ἑλλάδα σὲ ἓναν διμέτωπον πόλεμον, σὲ μίαν ἀπειλὴ ὅσον ἀφορᾶ τὰ μετόπισθεν τῶν μαχομένων δυνάμεων σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ ἄλλα σύνορα. Τοῦτο ἀπεδείχθη πλήρως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Ἄξονος.

Παρόντα σύνορα προβληματικὰ IX. Ἡ παρούσα ὀριογραμμὴ μετὰ τὴν Ἀλβανία ἔχει τὰ κάτωθι προβλήματα: Α. ἔχει τὸ μεγάλο μήκος τῶν 300 χιλιομέτρων Β. ἀφίνει ἐντὸς τῆς ἀλβανικῆς ἐπικράτειας καὶ πλησίον τῶν ἰδιαίτερως

σημασίας ἑλληνικῶν διαμερισμάτων τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας βάσεις πού ἐπιτρέπουν ταχεῖς ἐπιθετικὲς ἐνέργειες κατὰ τῶν ἀνωτέρω διαμερισμάτων

Γ. ἡ ἄμυνα τῶν διαμερισμάτων αὐτῶν εἶναι ἰδιαίτερα δυσχερὴς ἐξ αἰτίας τῆς ἀπουσίας στρατηγικῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ αὐτῶν. Τοῦτο ἔγκειται στὸ γεγονός τῆς παρουσίας μεταξὺ τῶν τῆς ὀροσειρᾶς Πίνδου.

Ἱστορικῶς, ἐθνολογικῶς, οικονομικῶς, γεωγραφικῶς, στρατηγικῶς ἡ Βόρ.. Ἠπειρος ἀνήκει στὴν Ἑλλάδα Χ. Ἐπιπρόσθετοι λόγοι συνηγοροῦντες στὴν διαρρύθμισιν τῶν συνόρων εἶναι:

Α. ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ Βόρ.. Ἠπειρος ὑπῆρξε ἑλληνικὴ. Ὅταν ἐδημιουργήθη ἡ Ἀλβανία ὡς ἀνεξάρτητο κράτος, ἡ Βόρειος Ἠπειρος κατοικεῖτο ὑπὸ Ἑλλήνων στὴν πλειονότητά τους.

Β. Ἡ Ἀλβανία δημιουργήθηκε ἀρχικῶς ὡς ἐν ἀνεξάρτητο κράτος τὸ 1913 χάρις στὴν ἰταλικὴ καὶ αὐστρουγγρικὴ διπλωματία. Ἡ ἑλληνικὴ Βόρειος Ἠπειρος ἐνσωματώθηκε ἀκολούθως στὴν Ἀλβανία, προκειμένου νὰ παραμείνῃ ἡ Ἑλλάς μακρὰν τῆς περιοχῆς τῆς Αὐλῶνος, ἡ ὁποία ἐλέγχει τὰ στενὰ τοῦ Ὀτράντο καὶ νὰ ἀποσπρηθοῦν τὰ στενὰ τῆς νήσου Κερκύρας τῆ στρατηγικὴ τους σημασία. Ἡ μικρὴ νήσος Σάσων, ἑλληνικὴ μέχρι τὸ 1913, ἐνσωματώθηκε στὴν Ἀλβανία ἀργότερα καὶ ἀκολούθως κατακτήθηκε καὶ ὀχυρώθηκε ἀπὸ τὴν Ἰταλία.

Γ. ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ὡς κράτος, ἡ Ἀλβανία καταδίωξε συστηματικῶς τὸ Ἑλληνικὸ στοιχεῖο τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Δ. ἡ Ἀλβανία πάντοτε προσεφέρθηκε ὡς κέντρο βαλκανικῶν μηχανορραφιῶν καὶ ἐπεμβάσεων καὶ συναίνεσε πλήρως στὴν ἐπιστροφὴ της στὴν Ἰταλία (ἰταλοαλβανικὲς συμφωνίες τοῦ 1926 καὶ 1927). Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἀλβανία μόνη μετὰ τὴν Αὐστρία ἀρνήθηκε νὰ συμμετάσχει στὶς κυρώσεις πού ἐπέβαλε ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν τὸ 1935 ἀποτελεῖ ἀκόμη μίαν ἀπόδειξιν τῆς στενῆς συνεργασίας τῆς Ἀλβανίας μετὰ τὴν Ἰταλία.

Ε. διάφορες διεθνεῖς πράξεις ἀπὸ τὸ 1914 καὶ ἐντεῦθεν ἀναγνώρισαν ἐπισήμως τὸν ἑλληνικὸ χαρακτήρα τῆς Βορείου Ἠπείρου.

ΣΤ. ἡ Νότιος καὶ ἡ Βόρειος Ἠπειρος ἀποτελοῦσαν πάντοτε μίαν ἀδιάρρητη γεωγραφικὴ, οικονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ μονάδα. Κατὰ τὸ τουρκικὸ δίκαιο, ἡ περιοχὴ τῆς Κορυτσᾶς ἀνήκει διοικητικῶς στὴν Μακεδονία, ἐνῶ ἐμπορικῶς συσχετιζέτο κατ' ἀποκλειστικότητα μετὰ τὴν ἀγορὰ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ζ. ἡ ὁδὸς ἀπὸ καὶ πρὸς τοὺς Ἁγίους Σαράντα, ὅπως καὶ ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα πρὸς Λεσκοβίκι – Κορυτσά – Φλώρινα, ἀποτελεῖ τὴν μόνην γραμμὴν ἐπικοινωνίας, ἐξυμνηρετοῦσα τὸ ἐμπόριο ὀλοκλήρου τῆς Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας (Θεσσαλονίκης). Αὐτὴ ἡ ὁδὸς μετὰ τὴν παρούσα ὀριογραμμὴ ἔχει ἀποκοπεῖ.

Ὁ Γιόζιπ Μπρόζ (Τίτο)

Συμπεράσματα IX. Ἡ διαρρύθμισις τῶν συνόρων μετὰ τὴν Βουλγαρία καὶ τὴν Ἀλβανία εἶναι ἀναγκαία καὶ θὰ ἔχει τίς κάτωθι ἐπιπτώσεις:

Α. τὰ βόρεια διαμερίσματα τῆς Ἑλλάδος, ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ δυτικὴ Θράκη, θὰ ἐξασφαλισθοῦν ἀπὸ μίαν βουλγαρικὴν ἐπίθεση. Ἡ Ἠπειρος καὶ (ἡ) Θεσσαλία θὰ ἐξασφαλισθοῦν ἐπίσης ἀπὸ τὴν Ἀλβανία. Ὁ κίνδυνος δημιουργίας δύο πολεμικῶν μετώπων θὰ ἀποτραπῆ.

Β. οἱ κάτοικοι τῶν παραμεθορίων περιοχῶν θὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ συναίσθημα νὰ θέλουν νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὸν φόβο.

Γ. τὸ συνολικὸ μήκος τῶν προτεινομένων συνόρων μετὰ τὴν Βουλγαρία καὶ τὴν Ἀλβανία θὰ συντημηθῆ ἀπὸ 780 σὲ 540 χιλιόμετρα.

Τὰ προτεινόμενα σύνορα θὰ περιλαμβάνουν ἀπὸ ἀνατολᾶς πρὸς δυσμᾶς:

Α. ὅσον ἀφορᾶ τὴν Βουλγαρία: τὰ ὑψώματα τὰ ὁποῖα καλύπτουν πρὸς βορρᾶν τὴν κοιλάδα τοῦ Ἄρδα – τὰ βαλκανικὰ ὄρη Karlek – Lenenra Pl. – Pirin Planina – τὴν διάβαση τῆς Κρέσνας.

Β. ὅσον ἀφορᾶ τὴν Ἀλβανία: τὴν διάβαση τοῦ Πόγραδετς – τὴν ὀροσειρὰ Tommorices – τὰ ὑψώματα Gilave – τὰ ὄρη Tartarit – τὰ ὄρη Gikes – τὸ ἀκρωτήριο Gloses – τὴ νῆσον Σάσωνα.

Σημείωσις: τὸ συνημμένον διάγραμμα (βλ. χάρτη Νο 9 στὸ Παράρτημα II) δίδει μίαν γενικὴν εἰκόνα τῆς προτεινόμενης διαρρυθμίσεως. Λεπτομέρειες εὐρίσκονται στὸ ὑποβληθέν μνημόνιον στὴ Διάσκεψιν (βλ. χάρτη Νο 10 στὸ Παράρτημα II).

XII. Ἡ Ἑλλάς εἶναι πεπεισμένη ὅτι ἡ παρούσα ὀριογραμμὴ τῆς τῆς ἐκθέτει σὲ σοβαροὺς κινδύνους, πού εἶναι δυνατόν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν ἀσφάλεια καὶ τὴν εἰρήνην της.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, θεωρεῖ ἀναγκαῖον ὅτι ἡ ἐξασφάλισις τῶν συνόρων της πρέπει νὰ γείνη τὸ ἀντικείμενον μελέτης εἰς βάθος ἐκ μέρους ἐμπειρογνομῶνων με σκοπὸ νὰ προσδιορίσῃ ποῖο εἶδος διαρρυθμίσεως δύναται νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰ περιεχόμενα στὴν ἐκθεση αὐτὴ μειονεκτήματα.

συνεχίζεται

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν γ' ἐκδοσὴν τοῦ βιβλίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ ἑλληνισμὸς τῆς βορείου Ἠπείρου μέσα ἀπὸ ἀγνωστα ντοκουμέντα» τῶν ἐκδόσεων Πελασγός).

‘Η επίσκεψη Μητσοτάκη στη Βόρειο Ήπειρο στα διεθνή μέσα ενημέρωσης

Γράφει ο Δημ. Πέtkος

Η επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στις 22 Δεκεμβρίου 2022 στη Βόρειο Ήπειρο καλύφθηκε εκτενώς αλλά επιλεκτικά μόνο από κάποια ξένα μέσα ενημέρωσης. Το αμερικανικό πρακτορείο ειδήσεων Άσοσιέιτεντ Πρές (AP) μεταδίδει ανταπόκριση του Λαζάρ Σεμίνι με τίτλο «Ο Έλληνας πρωθυπουργός χαιρετίζει τα βήματα ένταξης της Αλβανίας στην ΕΕ» όπου αναφέρει και τα εξής: «Ο Μητσοτάκης συναντήθηκε με την τοπική ελληνική μειονοτική κοινότητα στη Χιμάρα, στην Αλβανική Ριβιέρα, και στη συνέχεια επρόκειτο να ταξιδέψει σε μία άλλη νότια κοινότητα, τη Λειβαδιά, πριν τελειώσει το μονοήμερο ταξίδι του στη Δερβιτσάνη, όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής μειονότητας. Το ακριβές μέγεθος της ελληνικής μειονότητας είναι άγνωστο. Αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στην τελευταία απόγραφή πριν από 11 χρόνια.» Το κείμενο της είδησης αναμεταδίδεται από πλήθος αγγλόφωνων μέσων από την Ουάσιγκτον Ποστ και το ABC News ως τα «Νέα της πόλης του Τορόντο» και το Πρακτορείο Ειδήσεων της Ναμίμπια αλλά και διαδικτυακών κοινοτήτων όπως η αμερικανική «Reddit». Την ίδια ανταπόκριση συναντάμε στα γαλλικά (news24.fr). Αντιθέτως στο Ηνωμένο Βασίλειο ή είδηση αγνοείται από τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης. Παρόμοια απουσία παρατηρείται στα ρωσικά, ιταλικά, ισπανικά, σουηδικά ακόμα και στα σερβικά που παραδοσιακά ενδιαφέρονται για το Βορειοηπειρωτικό ζήτημα. Τα βουλγαρικά μέσα αναπαράγουν τις ανταποκρίσεις του ελληνικού πρακτορείου ειδήσεων ΑΠΕ/ΜΠΕ (Αθηναϊκό-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων). Τα όμογλωσσά τους μέσα στα Σκόπια (MP, A1on, Orserver κ.α.) προχωρούν σε ξεχωριστές αναφορές της είδησης με έκπληκτική λεπτομέρεια. Για παράδειγμα ότι ο Έλληνας πρωθυπουργός «συνοδευόμενος από τον επικεφαλής της ελληνικής οργάνωσης «Ομόνοια», Φρέντι Μπελέρι, (...) ανακοίνωσε

Από τη σελίδα REDDIT με δεκάδες σχόλια

ότι η Ελληνική Κυβέρνηση θα χτίσει σύντομα ελληνικό γυμνάσιο στη Χιμάρα» και ακόμα ότι «έπισκεφθηκε και την πόλη Φοινίκη, η οποία, από τους 61 δήμους της χώρας, είναι ο μόνος όπου δήμαρχος είναι Έλληνας του κόμματος ΜΕΓΑ». Ιδιαίτερες αναφορές και από τα τουρκικά μέσα όπου εκθειάζεται ο υπόλογος Ράμα και η Αλβανία για το σεβασμό των δικαιωμάτων των μειονοτήτων σε αντίθεση φυσικά με την Ελλάδα. Η σκηνοθεσία της επίσκεψης από αλβανικής πλευράς ερμηνεύεται άριστα από το τουρκικό αφήγημα και πρέπει να αναλυθεί ξεχωριστά αφού τα μηνύματα είναι πολυσήμαντα και δε συνίσταται η επιφανειακή προβολή τους. Από την άλλη αναφέρουν σαφώς ότι «ο κ. Μητσοτάκης επισκέφθηκε τη Βόρειο Ήπειρο (Kuzey Epir)», όρο που φοβούνται ακόμα και σήμερα να χρησιμοποιήσουν Έλληνες πολιτικοί ήγέτες! Αίνιγματική ή σιωπή των γερμανικών μέσων, με εξαίρεση τη δημόσια συμμετοχική ιστοσελίδα του

κυριαρχεί ο τουρκικός τύπος. Για την ιστορία να αναφέρουμε ότι η επίσκεψη του άειμνηστου Κωνσταντίνου Μητσοτάκη στη Δερβιτσάνη είχε αναλυθεί ένδελεχώς τότε από τον «Σπίγκελ» και στο άρθρο με τίτλο «Γρή των πατέρων» αποδόθηκε ως προσπάθεια συγκράτησης των Βορειοηπειρωτών στις πατρογονικές τους εστίες, σε αντίθεση με την έπιπολιότητα που αντιμετώπιζονται πολλές φορές και οι δύο αυτές ιστορικές επισκέψεις στην Ελλάδα.

Συμπερασματικά η ουσία της επίσκεψης για το Βορειοηπειρωτικό, δηλαδή η εικόνα της γαλανόλευκης Χιμάρας που εκθέτει τους καταπιεστές του αλβανικού κράτους πρώτα από όλα στους ίδιους τους πολίτες του, δεν «ταξίδεψε» όσο θα περιμέναμε. Το θέμα της ικανότητας της Ελλάδας να προβάλει διεθνώς τις θέσεις της είναι υπαρκτό. Υπάρχει όμως και η βεβαιότητα ότι οι νέοι της Βορείου Ήπειρου θα πράξουν το χρέος τους, όπως ο Άριστοτέλης Γκούμας και ο Κωνσταντίνος Κατσιφας που οι θυσιές τους ήταν στις πρώτες θέσεις όλων των μέσων ενημέρωσης του κόσμου. Αυτή τη φορά με χαρμόσυνη είδηση Έλευθερίας της Βορείου Ήπειρου.

Βερολίνου «Mein Berlin» που μεταφράζει απλώς την προαναφερθείσα ανταπόκριση από το ABC News. Εύτυχως υπάρχουν τα όμογενειακά μέσα για όποιον θέλει να διαβάσει κάτι σχετικό από άλλη πηγή στα γερμανικά. Και να μην ξεχνάμε ότι στα γερμανικά «περιπτερα» (kiosk)

ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΡΠΑΓΗ

Το Αλβανικό καθεστώς συνεχίζει να ύφαρπάζει τις περιουσίες, που ανήκουν σε Έλληνες κατοίκους της Χειμάρρας. Αυτή τη φορά, η μεθόδευση γίνεται μέσω απόφασης για την ανακήρυξη του θαλάσσιου και παραθαλάσσιου οικοσυστήματος του κόλπου του Παλέρμου Χειμάρρας ως «Περιβαλλοντικό Πάρκο».

Όμως, εκτός της θαλάσσιας περιοχής, ως προστατευόμενη έκταση χαρακτηρίζονται και 2040 στρέμματα γης που ανήκουν σε γηγενείς Χιμαρραίους, οι οποίοι, φυσικά, είναι γνήσιοι Βορειοηπειρώτες.

Έτσι, το βράδυ του Σαββάτου, 13 Αυγούστου 2022, η «ΟΜΟΝΟΙΑ» διοργάνωσε κινητοποίηση στα Σπήλαια Χειμάρρας, στην οποία συμμετείχαν δεκάδες Έλληνες της περιοχής, ο πρόεδρος και βουλευτής του ΚΕΑΔ κ. Ευάγγελος Ντούλες, ο πρόεδρος της «Ομόνοιας» Χειμάρρας κ. Μπελέρης κ.ά. Μεταξύ άλλων, τονίστηκε ότι «στην Χειμάρρα ύφαρπάζονται περιουσίες από νόμιμους κατοίκους για να δοθούν στους ολιγάρχες και τους επιχειρηματίες της πρωθυπουργικής κλίκας». Για την Αλβανία ; Παλιά μου τέχνη κόσκινο...

B.B.

“Αχ Ανατολή!

Ζάβαλης Γεώργιος

Μικρά Άσια! Σάρκα από τη σάρκα τής Ελλάδος, που πριν χιλιάδες χρόνια δέχθηκε τους πρώτους Έλληνες, οι οποίοι, ασχολούμενοι με το εμπόριο και τη ναυτιλία, εγκαταστάθηκαν στα παράλια της, δημιούργησαν μεγάλες και ξακουστές πόλεις και σταδιακά κατοίκησαν σε όλο το μήκος και το πλάτος της.

Μία περιοχή που δεν έμεινε ανέπαφη από ξένους εισβολείς, μιάς και οι Πέρσες την κατέλαβαν για αρκετά χρόνια, χωρίς να καταφέρουν όμως να την αφελληνίσουν αφού οι κάτοικοι της θυμούνταν πάντα την καταγωγή τους και αγωνίζονταν για την απελευθέρωσή τους, ή οποία ουσιαστικά ήλθε με την έκστρατεια του Μ. Αλεξάνδρου.

Η κατάσταση όμως δεν άργησε να αλλάξει προς το κακό διότι νέοι εισβολείς, από τη Δύση αυτή τη φορά, οι Ρωμαίοι, άρχισαν να καταλαμβάνουν σταδιακά τα ελληνικά έδαφη και φυσικά και την περιοχή τής Μ. Άσιας, δημιουργώντας την πανίσχυρη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία.

Μία αυτοκρατορία που ή εξουσία της, βασισμένη στη βία και την είδωλολατρία, πολέμησε την χριστιανική πίστη ή οποία όμως άνθησε γρήγορα στη Μ. Άσια με το κήρυγμα και τις περιοδείες του Άπ. Παύλου και των συνεργατών του αλλά και με το αίμα χιλιάδων

μαρτύρων που έδωσαν τη ζωή τους για τον Χριστό στους τρεις πρώτους χριστιανικούς αιώνες.

Από τότε ή ροή τής ιστορίας αλλάζει. Η αυτοκρατορία με πρωτοεργάτη τον Μ. Κωνσταντίνο γίνεται χριστιανική και ή Μ. Άσια για αρκετούς αιώνες γίνεται τόπος άσκησης από τον οποίο αναδεικνύονται μεγάλοι άγιοι τής Εκκλησίας μας.

Τα σύννεφα όμως δεν άργησαν και πάλι να φανούν, αφού νέοι κατακτητές εμφανίζονται στο προσκήνιο. Είναι οι Τούρκοι που σταδιακά κατακτούν τη Μ. Άσια αλλά και ολόκληρη την Βυζαντινή αυτοκρατορία.

Έκτοτε αρχίζει ένας αγώνας επιβίωσης για τους χριστιανικούς λαούς που πιέζονται ν' αλλάξουν στήσουν. Όσοι το κάνουν, χάνουν τα πάντα. Όσοι δεν προδίδουν την πίστη τους, διασώζουν και την έθνική τους συνείδηση προσδοκώντας την απελευθέρωσή τους από τον τουρκικό ζυγό.

Οι Μικρασιάτες θα υπομείνουν περισσότερο από πολλούς άλλους Έλληνες αλλά θα έρθει και γι' αυτούς ή ώρα τής λευτεριάς, μιάς και το αποτέλεσμα του Α' παγκοσμίου πολέμου θα είναι ευνοϊκό για την Ελλάδα που ανήκει στους νικητές και άρνητικό για την Τουρκία που βρίσκεται στη θέση του ήττημένου.

Έτσι ένα κομμάτι τής Μ. Άσιας απελευθερώνεται και ο ελληνικός

στρατός αποβιβάζεται στη Σμύρνη. Το όνειρο όλων γίνεται πια πραγματικότητα. Όχι όμως για πολύ. Ο ελληνικός στρατός ξεκινά μία έκστρατεια προς την Άγκυρα και ενώ αρχικά νικά, ή κατάσταση στη συνέχεια αλλάζει δραματικά και ή υποχώρηση προς τα παράλια

Έκατό χρόνια από την Μικρασιατική καταστροφή, δεν ξεχνούμε. Τιμούμε το μαρτύριο των προγόνων μας. Διδασκόμαστε από τα λάθη του παρελθόντος και θέτουμε το κοινό καλό και την αγάπη προς την πατρίδα πάνω από το άτομικό συμφέρον.

εγκατάστασή τους στην Ελλάδα.

Οι Μικρασιάτες με πόνο αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την ιδιαίτερή τους πατρίδα ελπίζοντας πως σύντομα όλα θ' αλλάξουν και πως γρήγορα θα γυρίσουν στον τόπο τους.

Έρχόμενοι στην Ελλάδα συναντούν μύριες δυσκολίες τις οποίες ξεπερνούν με σκληρό αγώνα και προσπάθεια καταφέροντας μάλιστα να πρωταγωνιστήσουν σε πολλούς τομείς τής κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής τής χώρας μας.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι κάποιοι απ' αυτούς με την πίστη και τον αγώνα τους γίνονται άγιοι τής Εκκλησίας μας, οδηγώντας με την διδασκαλία, το παράδειγμα και τα θαύματά τους χιλιάδες ανθρώπους στην εύσεβεια αλλά και προστατεύοντας με την ζωτανή παρουσία τους μέχρι σήμερα κάθε χριστιανό ξεχωριστά και την κοινωνία μας συνολικά.

Έκατό χρόνια λοιπόν μετά την Μικρασιατική καταστροφή, αφενός δεν πρέπει να ξεχνούμε αλλά να τιμούμε το μαρτύριο των προγόνων μας που πέρασαν τα πάνδεινα εκείνα τα χρόνια. Αφετέρου, διδασκόμενοι από τα λάθη του παρελθόντος, ως θέτουμε το κοινό καλό και την αγάπη προς την πατρίδα πιο ψηλά από την αγάπη προς τον εαυτό μας και ως έχουμε ως κέντρο τής ψυχής και τής ζωής μας τον Θεό.

Μόνο μ' αυτόν τον τρόπο θα δούμε και θα ζήσουμε ήμερες δόξας για το γένος μας και ίσως τότε ξαναλάμψει ή Όρθοδοξία στην πολύπαθη Μικρά Άσια που μπορεί και πάλι να αποκτήσει ελληνικό έρωμα και χρώμα.

ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΛΗΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΝΤΟΓΑΝ ΣΤΟΝ ΟΗΕ

Ο Τούρκος Πρόεδρος Έρντογάν, χωρίς προηγούμενο τέτοιας αθλιότητας, ξεπέρασε τον εαυτό του, από το Βήμα του ΟΗΕ. Γιατί δεν εξαπέλυσε απλώς κατηγορίες έναντιον τής Ελλάδος, αλλά λέγοντας χοντρά ψευδή, κατηγορήσε την Χώρα μας άκομη και για “έγκλήματα κατά τής ανθρωπότητας”!

Ξέχασε, όμως, ότι αυτός είναι ο συνεχιστής των γενοκτονιών, που έγιναν στον Πόντο και την Μικρά Άσια · ότι είναι ο διώκτης των Κούρδων. Και άκομα, ότι οι ύπηρεσίες του έξωθούν τους μετανάστες προς την θάλασσα, προς τον φράχτη του Έβρου ή , το πιο χειρότερο, τους έξωθούν προς την Βουλγαρία, ή οποία τους επιστρέφει γυμνούς και δαρμένους...

Αυτός, λοιπόν, ο Έρντογάν, είχε το θράσος να παρουσίαση στο βήμα των Ηνωμένων Έθνών φωτογραφίες νεαρών βρεφών, για να κατηγορήση την Ελλάδα ότι έχει μετατρέψει το Αιγαίο σε νεκροταφείο για πρόσφυγες. Όμως, οι φωτογραφίες που έπεδεικνυε, ήταν φωτογραφίες νεογνών που είχαν πνιγί σε τουρκικά χωρικά ύδατα. Γιατί όλοι γνωρίζουν, ότι το καθεστώς Έρντογάν έξωθει μετανάστες κάθε ηλικίας να πέσουν στην θάλασσα χωρίς σωσίβια, και μαζί τους βρέφη και παιδιά. Και όλοι αυτοί οι δυστυχισμένοι άνθρωποι, θύματα τής τουρκικής θηριωδίας, γίνονται έργαλεία τής προπαγάνδας του Έρντογάν. Αλλά στο σπίτι του κρεμασμένου μπορούν οι Τούρκοι να μιλάνε για σχοινί ; Ντροπή !

B.B.

είναι γεγονός.

Ο στρατός του Κεμάλ προχωρεί με φωτιά και με μαχαίρι και μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα φτάνει στη Σμύρνη την οποία πυρπολεί σφαγιάζοντας τους κατοίκους της.

Μέσα σ αυτό το κλίμα λίγοι είναι αυτοί που αντίστέκονται. Ένας απ' αυτούς είναι ο Μητροπολίτης Σμύρνης άγιος Χρυσόστομος που ενώ είχε τη δυνατότητα να αποχωρήσει από την πόλη και να σώσει τη ζωή του, προτίμησε να μείνει και να θυσιάσει για χάρη του ποιμνίου του, αποδεικνύοντας πως δεν ήταν μισθωτός αλλά ένας καλός ποιμένας.

Η συνέχεια ήταν άκομα πιο δύσκολη μιάς και άποφασίστηκε ή ανταλλαγή των πληθυσμών που ουσιαστικά σήμαινε τον ξεριζωμό των Ελλήνων τής Μ. Άσιας από τις πατρογονικές τους εστίες και την

Ἡ ΣΦΕΒΑ ἀποχαιρετᾷ τὸν Κώστα Στέργιο

Γράφει ὁ Φιλόθεος Κεμεντζετζίδης, Πρόεδρος ΣΦΕΒΑ Θεσσαλονίκης

Μὲ συγκίνηση καὶ σεβασμὸ ἡ ΣΦΕΒΑ ἀποχαιρετᾷ τὸν Κώστα Στέργιο, τὸν ἀκατάβλητο καὶ φλογερὸ μαχητὴ καὶ ἀγωνιστὴ τῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ τῶν ἀξιών τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸν γνωρίσαμε μέσα ἀπὸ τὶς δύο, φαινομενικὰ ἀταίριαστες, ιδιότητες πού τὸν χαρακτήριζαν. Ἡ πρώτη χειρωνακτικὴ, καθὼς τὰ χέρια του, χέρια ἐνὸς ἀνθρώπου πού ἀπὸ μικρὸς ἀσχολήθηκε μὲ βαριές ἐργασίες, ἦταν παράλληλα καὶ χέρια ἐνὸς καλλιτέχνη πού εἶχε τὸ χάρισμα νὰ σμιλεῦει τὴν πέτρα καὶ νὰ ἀποδίδει ἀπὸ τὸ ἄψυχο μάρμαρο καὶ τὴν ὕλη, ἀληθινὰ ἀριστουργήματα. Τὸ σπι-

τι του εἶχε διαμορφωθεῖ σὲ ἕνα ἰδιαίτερο ἐκθετήριό τῆς τέχνης του πού προξενοῦσε θαυμασμὸ σὲ κάθε ἐπισκέπτη. Παράλληλα πολλές ἀπὸ τὶς ἐπιγραφές καὶ τοὺς ἀνδριάντες πού τοποθετήθηκαν στὰ χρόνια τῆς μεταπολίτευσης στὸ χωρὸ τῆς Βορείου Ἡπείρου εἶναι δική του δουλειά, τὴν ὁποία ἀναλάμβανε μὲ καμάρι καὶ ἐπιπλέον διάθεση ἰδιαίτερα ἀν ἐπρόκειτο νὰ τιμήσει κάποιον ἀπὸ τοὺς μάρτυρες τῆς

δικτατορίας τοῦ Ἐνβέρ Χότζα.

Ἡ δευτέρη διανοητικὴ καθὼς ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, διέθετε καὶ τὸ χάρισμα τῆς ποιήσεως διοχετευόμενος μὲ ἐπιτυχία τὸν ἐσωτερικὸ τοῦ κόσμου σὲ γραπτὰ κείμενα μέσα ἀπὸ τὶς δύο ποιητικὲς του συλλογές: «Αὐτοὶ πού δὲ λύγισαν» καὶ «Ἡ δόξα μένει ἀθάνατη». Στὴν δευτέρη μάλιστα ἡ ΣΦΕΒΑ εἶχε τὴν χαρὰ καὶ τὴν τιμὴ νὰ συνδράμει στὴν ἐκδόσή της. Μέσα ἀπὸ τὰ ποιήματά του ἀναδύεται ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ χωριὸ τῆς καταγωγῆς του, τὸ Λαζάτι, γιὰ τὴν περιοχὴ τῶν Ἁγίων Σαράντα, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὁλόκληρη τὴν Βόρειο Ἡπειρο, μὲ τὴν ἱστορία, τὶς παραδόσεις, τὸν πανάρχαιο πολιτισμὸ καὶ τοὺς πονεμένους μὰ ὑπερήφανους κατοίκους της. Ξεχωριστὰ τὸν ἐνέπνεε ἡ ἀρχαία καὶ σύγχρονη ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ στὴν παγκόσμια ἱστορία. Τιμοῦσε καὶ πρόβαλλε τὶς θυσίες τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ, παλαιότερων καὶ νεότερων, δείχνοντας τὸ ἔμπρακτα μὲ τὴν ζωὴ του καθὼς τὸ γεγονός ὅτι νυμφεύθηκε τὴν Ὕλγα, κόρη τοῦ ἔθνομάρτυρα

Τὸ γεγονός ὅτι νυμφεύθηκε τὴν Ὕλγα, κόρη τοῦ ἔθνομάρτυρα πάπα-Γιώργη ἀπὸ τὴ Λεσινίτσα τὸν ἔθεσε στὸ στόχαστρο τοῦ ἀλβανικοῦ καθεστῶτος.

πάπα-Γιώργη ἀπὸ τὴ Λεσινίτσα τὸν ἔθεσε στὸ στόχαστρο τοῦ ἀλβανικοῦ καθεστῶτος. Τιμοῦσε καὶ σεβόταν ἰδιαίτερα τὸν σύγχρονο ἔθνεγέρτη τῆς Βορείου Ἡπείρου, Σεβαστιανὸ καὶ εἶχε πάντοτε ἀνοιχτὲς τὶς πόρτες τῆς καρδιάς καὶ τοῦ σπιτιοῦ του γιὰ τὰ μέλη τῆς ΣΦΕΒΑ, τὰ παιδιά τοῦ Σεβαστιανοῦ,

ὅπως μᾶς ἀποκαλοῦσε!

Ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ ἀξιόλογα ποιήματά του παραθέτουμε ἐνδεικτικὰ κάποιες στροφές ἀπὸ τὸ ποίημα «ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟ»

Καυμένη Βόρειο Ἡπειρο, πρέπει νὰ βάλεις μαῦρα, γιὰ νὰ ταιριάζει ἡ φορεσιὰ μὲ τῆς καρδιάς τὴ λαύρα!

Ποτὲ σου δὲν ἐλόγισες, πάλεψες στοὺς αἰῶνες, μὲ ζέχνους, μὲ κακοποιούς καὶ μὲ ἀπατεῶνες,

Κανένας δὲν σταμάτησε στὰ εὐλογημένα μέρη, μόνο αὐτοὶ πού ἔστειλαν στὰ χρόνια τοῦ Ἐνβέρη!

Ξαμίλια, Τσοῦκα, Λιβαδειά, Βρύνα καὶ Μπερντενέσι, ἦρθαν καὶ σταυροκάθισαν, μᾶς τ' ἄρπαζαν οἱ ξένοι!

Ὅλα τὰ κάνουν μὲ σκοπὸ, θέλουν νὰ μᾶς ἀλλοιώσουν, ἀπὸ τ' ἄγια τὰ μέρη μας θέλουνε νὰ μᾶς διώξουν!

Τὸ ἐθνικὸ τὸ κέντρο μας, μᾶς ξέχασε γιὰ πάντα, ὅπως τὸ Δεκατέσσερα ἔτσι καὶ τὸ Σαράντα!

Σηκῶστε τὸ κεφάλι σας, ἡ λύση εἶναι μία, γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ τόπος μας, ζητήστε ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ!

Μὲ γενναιότητα καὶ χαμόγελο ὑπέμεινε τὴ δύσκολη δοκιμασία τῆς υγείας του πού τὸν καθήλωσε τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του ἔχοντας δίπλα του τὸν φύλακα ἄγγελό του, τὴ σύζυγό του Ὕλγα! Εὐχόμεστε ὁλόψυχα ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσει τὸν ἀγαπητὸ Κώστα Στέργιο, νὰ τὸν ἀξιώσει τοῦ παραδείσου καὶ νὰ παρηγορήσει τὴ σύζυγό του, τὰ τέσσερα παιδιά καὶ τὰ ἐγγόνια του τὰ ὁποῖα ὑπεραγαποῦσε!

ΓΡΗΓΟΡΑ ΞΕΧΑΣΕ Η ΑΛΒΑΝΙΑ

Λίγα 24ωρα μετὰ τὶς ἐπίσημες φωτογραφίες μὲ τὴν Πρόεδρο τῆς Κομισσιὸν γιὰ νὰ ἐορτασθῇ ἡ ἑναρξη τῶν ἐνταξιακῶν διαπραγματεύσεων, ἡ Κυβέρνηση τῶν Τιράνων ἔσπευσε νὰ στηρίξει σὲ ἀνώτατο ἐπίπεδο τὶς θέσεις τῆς Τουρκίας. Ὅπως ἀπεκάλυψε ἡ κυπριακὴ ἐφημερίδα "Φιλελεύθερος", σύμφωνα μὲ πληροφορίες,

στὴ συνεδρίαση τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τοῦ ΟΗΕ, τὴν Τετάρτη, 20 Ἰουλίου 2022, ὁ Ἄλβανος Μόνιμος Ἀντιπρόεδρος ζήτησε τὸν λόγο καὶ ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῆς λεγόμενης "ἀπομόνωσης" τῶν Τουρκοκυπρίων. Εἶπε πὼς ἐκφράζει τὴν ἀνησυχία του γιὰ τὰ ἐμπόδια πού "τίθενται" στὸ ἐμπόδιο ἔνθεν κακεῖθεν τῆς γραμμῆς

"Ἀττίλα". Πρόσθεσε δὲ, πὼς διαπιστώνονται καὶ καθυστερήσεις στὶς διευθετήσεις ἀπὸ τὰ ὁδοφράγματα.

Ἡ Ἄλβανία, λοιπόν, γρήγορα ξέχασε τὴν στήριξη πού τῆς παρέιχε ἡ Ἑλλάδα ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια στὴν ἐνταξιακὴ τῆς πορεία στὴν Ε.Ε. Καὶ ἀνταποδίδει τὴν "εὐγνωμοσύνη" τῆς μ' ἕναν "φιλικὸ" ἐναγκαλισμὸ μὲ τὴν

Τουρκία. Πάντως, ἀπὸ τὴν παραπάνω συμπεριφορὰ τοῦ Ἄλβανοῦ στὸν ΟΗΕ, εὐκόλα μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀντιληφθῇ ποιὲς ἐξελίξεις θὰ ὑπάρξουν, ὅταν ἡ Ἄλβανία γίνῃ πλήρες μέλος τῆς Ε.Ε.

"B.B."

“Θὰ συνεχίσουμε νὰ τελοῦμε τὸ μνημόσυνο τῶν παλληκαριῶν τοῦ Γράμμου”

Χαιρετισμός Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. ΑΝΔΡΕΟΥ στὸ Μνημόσυνο γιὰ τοὺς Γραμμομάχους μαχητὲς τοῦ Ἐθνικοῦ μας Στρατοῦ. (Βούρμπιανη 28.8.2022)

Χαιρετίζω μὲ πολλή ἀγάπη καὶ μὲ ἐθνική ὑπερηφάνεια τοὺς γενναίους Στρατηγούς, τοὺς λοιποὺς Ἀξιωματικοὺς ποὺ παρίστανται, καὶ ὅλους ἐσᾶς, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς. Αναφέρθηκε προηγουμένως, ἀλλὰ ἐγὼ κοιτάζοντας γύρω μου, βλέπω ὅτι ἔχουμε ἕναν μεγάλον ἀπόντα. Μεγάλον ὡς ἄνθρωπο, ὡς χριστιανό, ὡς στρατιώτη καὶ ὡς Ἕλληνα. Ὁ μεγάλος αὐτὸς ἀπὼν εἶναι ὁ Ἱερολοχίτης Στρατηγὸς Κων/νος Κόρκας. Ἐφυγε σὲ ἡλικία 101 ἐτῶν. Ἡ ἡμερομηνία καὶ ὁ τόπος τοῦ θανάτου του εἶναι σημαδιακά. Ὁ ἀειμνηστος Στρατηγὸς Κόρκας ἔφυγε στὶς 29 Μαΐου 2022, φέτος δηλαδή, ἀνήμερα τοῦ ἐτησίου μνημοσύνου τῶν πεσόντων ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος Ἱερολοχιτῶν καὶ Καταδρομῶν. Ἰδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσε τὸ γεγονός, ὅτι προηγουμένως εἶχε καταθέσει στεφάνι γιὰ τοὺς ἥρωες Ἱερολοχίτες καὶ Καταδρομεῖς ποὺ ἔπασαν γιὰ τὸ καθῆκον, ὑπερασπιζόμενοι τὴν Πατρίδα στὸ μνημεῖο τῶν Λ.Ο.Κ. στὸ Καβούρι τῆς Ἀττικῆς. Ἡ καρδιά του, ὅμως, δὲν ἄντεξε. Καὶ ἀφοῦ ἐπετέλεσε τὸ τελευταῖο καθῆκον, ἄφησε τὴν τελευταία του πνοή, περνώντας ἔτσι στὸ “Πάνθεον τῶν ἡρώων τοῦ Ἔθνους” ὁ τελευταῖος Ἱερολοχίτης Στρατηγὸς Κων/νος Κόρκας. Ἡ μνήμη του ἄς εἶναι αἰώνια, καὶ νομίζω ὅτι ἐδῶ ἀξίζει ἕνα θερμὸ χειροκρότημα.

Πέρυσι, ἐδῶ πάλι, ὁ ἀειμνηστος Στρατηγὸς ὁ ὁποῖος παρίστατο, 100 ἐτῶν τότε, καθόταν κάπου ἐκεῖ καὶ ἐγὼ στεκόμουν δίπλα του, ὄρθιος. Μὲ τράβηξε μὲ τὴν βία νὰ καθίσω δίπλα του καὶ μοῦ εἶπε πέντε λέξεις: “ - Νὰ μὴ σταματήσεις”, μὲ τὴν βαρεῖα φωνὴ ποὺ εἶχε, “νὰ συνεχίσεις”. Τοῦ ἀπάντησα ὅτι “ὅσο μπορῶ θὰ συνεχίσω νὰ ἔρχομαι, ἀλλὰ τὰ χρόνια περνᾶνε”. Τότε, ὑψωσε τὴν βροντώδη φωνὴ του καὶ μοῦ λέει: “ - Αὐτὸ ποὺ σοῦ εἶπα. Ἐγὼ εἶμαι 100 χρονῶν καὶ ὅπως βλέπεις συνεχίζω τὸν ἀγῶνα”. Ἡ ἀπάντηση αὐτὴ ἦταν γιὰ μένα μιὰ προσταγή, ποὺ μοῦ φάνηκε ὅτι ἐρχόταν ἀπὸ τὰ παλληκάρια τοῦ Γράμμου. Ἐτσι ἔδωσα τὴν ὑπόσχεση ὅτι ὅσο θὰ μοῦ ἐπιτρέπουν οἱ δυνάμεις μου καὶ θὰ μὲ στηρίζει ὁ καλὸς Θεός, θὰ ἐπιτελῶ μαζί σας τὸ χρέος μου γιὰ ἐκείνους, ποὺ μὲ τὸν ἡρωισμό καὶ τὴν θυσία τους ἔσωσαν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ ἀπαισίας μνήμης κομμουνιστικὸ σιδηροῦν παραπέτασμα.

Ἀλλὰ ὁ Ἱερὸς Λόχος, τὸν ὁποῖον μᾶς ὑπενθύμισε ἡ ιδιότητα τοῦ ἀειμνήστου Στρατηγοῦ Κόρκας ὡς Ἱερολοχίτου, φέρνει μπροστὰ μας τὴν λύσσα, λύσσα λέω, τῶν κομμουνιστῶν τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ,

ποὺ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Χώρας, τὸ 1944, ζήτησαν ἐπί-

λίαν, καὶ ποὺ ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς εἶχε ὑποδεχθεῖ αὐτὸν τὸν Ἱερὸ Λόχο μὲ θερμὲς ἐκδηλώσεις ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας. Εὐτυχῶς ἡ πρόταση ἐκείνη δὲν πραγματοποιήθηκε.

Ἄλλ’ ὁ ἐν Ἑλλάδι κομμουνισμὸς, ὅπως ἀκούσαμε καὶ προηγουμένως, δὲν ἔχει καθόλου ἀλλάξει. Τὸ βλέπουμε καὶ σήμερα, ποὺ μὲ πείσμα ἀντιτίθεται στὴν ἀμυντικὴ θωράκιση τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ τὴ θέση ποὺ πῆρε ἡ Χώρα μας στὴν Οὐκρανικὴ κρίση, ὑποστηρίζοντας οὐσιαστικὰ τὴν πολεμικὴ ἐπίθεση τῆς Ρωσίας ἐναντίον τῆς Οὐκρανίας. Μήπως, ὅμως, ζήτησε μέχρι τώρα, ἔστω καὶ μιὰ τυπικὴ συγγνώμη γιὰ τὸ αἱματοκύλισμα ποὺ προκάλεσε στὴν Ἑλλάδα τὸν Δεκέμβριο τοῦ ’44 εἰς τὸ Γράμμο καὶ τὸ Βίτσι; Ἀκόμη, μήπως μετανόησε γιὰ τὴν αἱματηρὴ καὶ αἰσχρότερη σελίδα τῆς εὐρωπροδοσίας του, δηλαδή τὸ φρικτὸ παιδομάζωμα, ὅταν ἐξανάγκασε μικρὰ ἑλληνόπουλα 3-14 ἐτῶν νὰ φεύγουν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους, καὶ νὰ μεταφέρονται βίαια στὶς γειτονικὲς κομμουνιστικὲς χώρες γιὰ νὰ

Σὲ πείσμα ὅλων αὐτῶν τῶν μεθοδεύσεων θὰ συνεχίσουμε νὰ τελοῦμε τὸ μνημόσυνο τῶν παλληκαριῶν τοῦ Γράμμου. Εἴτε ἔτσι, εἴτε ἀλλιῶς, θὰ τὸ συνεχίσουμε. Καὶ μὲ τὴν χάρη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν εὐλογία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου δὲν πρέπει νὰ σταματήσουμε. Θὰ ἐρχόμαστε ἐδῶ καὶ θὰ προσευχόμαστε ταπεινὰ γιὰ τὴν ἀνάπαυση καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Στρατηγοῦ Κόρκας, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἡρώων τοῦ Γράμμου.

πουργὸ Γεώργιο Παπανδρέου τὴν διάλυση τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, ποὺ μόλις εἶχε φθάσει στὴν Ἀθήνα, νικητῆς κατὰ τῶν Ναζιστικῶν δυνάμεων στὴ Μάχη τοῦ Ρίμινι τῆς Ἰτα-

Ὁ συνταγματάρχης ε.α. κ. Καλησπεράτης Δ. πρόεδρος τῆς Ε.Α.Α.Σ. Ἰωαννίνων

γίνουν γενίτσαροι καὶ ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος τους; Καὶ ἀκόμη, ἐπιμένουν μὲ πείσμα νὰ ἀρνοῦνται αὐτὸ πού ἐπίσημα ἀπὸ τὴν Βαλκανικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΟΗΕ, στιγματίστηκε μὲ τὴν ἀπὸ 21ης Μαΐου 1948 ἀπόφασή της ὡς "κακούργημα γενοκτονίας". Ἐχουν, ὅμως, τὸ θράσος νὰ δικαιολογοῦν τὴν ἀπαίσια αὐτὴ πράξη τοῦ παιδομαζώματος ὡς δῆθεν "παιδοφύλαγμα". Οἱ λύκοι δηλαδὴ νὰ φυλάνε τὰ πρόβατα. Παιδοφύλαγμα, ποίων ; Τῶν 28.000 παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἀπὸ ποιούς ; Ἀπὸ τοὺς Μοναρχοφασίστες, ἔλεγαν καὶ λένε. Τὰ λένε καὶ τὰ γράφουν καὶ σήμερα, χωρὶς περισκεψη, χωρὶς αἰδῶ.

Κι' ἀκόμη, ὁ ἐγχώριος κομμουνισμὸς, δὲν ἔχει ἀπολογηθεῖ γιὰ τὴν αὐτονόμηση τῆς Μακεδονίας μας, γιὰ τὴν ὁποία αὐτονόμηση, καὶ ὁ ψευδεπιγραφὸς "Δημοκρατικὸς Στρατὸς", καὶ ἡ περιβόητη "Κυβέρνηση τοῦ Βουνοῦ" ἀγωνίζονταν ἐνόπλιως νὰ τὴν ἐπιτύχουν. Γιὰ ὅλα αὐτὰ, ἐνῶ, δυστυχῶς,

τὸ ἐπίσημο Κράτος σιωπᾶ, οἱ ἄλλοι, μέσα σὲ κλίμα τρομοκρατίας, ἐπιδίδονται μὲ βιβλία, περιοδικὰ, ἐφημερίδες, ἐκπομπές στὴν τηλεόραση καὶ ἄλλα μέσα, σὲ συστηματικὴ παραπληροφόρηση τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Θὰ ἔχετε δὲ ἀσφαλῶς προσέξει ὅτι ὅπου συλλαλητήρια, ὅπου ἀναστατώσεις ἀπὸ λίγους "μπαχαλάκηδες" - χρησιμοποιοῦ καὶ ἐγὼ τὸν ὄρο αὐτὸν τῶν "μπαχαλάκηδες", καινοφανῆς ὁ ὄρος αὐτός - οἱ κομμουνιστὲς εἶναι ἐκεῖ. Γιατί ; Γιὰ νὰ παροτρύνουν τοὺς διαμαρτυρομένους σὲ πράξεις ἀνταρσίας καὶ βιαιότητος ἐναντίον τοῦ κράτους.

Ὅμως, σὲ πείσμα ὅλων αὐτῶν τῶν μεθοδεύσεων, ἐμεῖς, ἐσεῖς, δηλαδὴ, καὶ τελευταῖος ἐγὼ, θὰ συνεχίσουμε νὰ τελοῦμε τὸ μνημόσυνο τῶν παλληκαριῶν τοῦ Γράμμου. Εἴτε ἔτσι, εἴτε ἄλλοιῶς,

Ὁ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Κόρκας (φωτογραφία ἀπὸ παλαιότερη ἐκδηλώση)

θὰ τὸ συνεχίσουμε. Καὶ μὲ τὴν χάρη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν εὐλογία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου δὲν πρέπει νὰ σταματήσουμε. Τὶ λέτε, πρέπει ἢ δὲν πρέπει; - Ὅχι. Διότι ἐκτός

τῶν ἄλλων μᾶς τὸ φωνάζει, ἢ μᾶλλον μᾶς τὸ διατάζει ὁ ἥρωας Ἱερολοχίτης Στρατηγὸς Κων/νος Κόρκας. Προσωπικῶς, ὑπακούοντας στὴν ἐντολὴ πού μοῦ ἔδωσε πέρυσι, τὴν ὁποία σᾶς ἀνέφερα προηγουμένως, θὰ ἔρχομαι ἐδῶ καὶ θὰ προσεύχομαι ταπεινὰ γιὰ τὴν ἀνάπαυση καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Στρατηγοῦ Κόρκα, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἠρώων τοῦ Γράμμου. Σ' αὐτὸ τὸ προσκλητήριό δὲν πρέπει νὰ λείψη κανεὶς.

Καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ τώρα κάτι. Τὴν Κυριακὴ, 31 Ἰουλίου, φέτος, ὁ Θεὸς μοῦ ἔστειλε ἓνα μικρὸ δῶρο, κι ἓνα μήνυμα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Ξέρετε τί ἦταν τὸ δῶρο αὐτό; Ἐνα μικρὸ ἐγκεφαλικό. Γι' αὐτὸ καὶ ὅπως εἶδατε, δὲν ἐτέλεσα τὴν Θεῖα Λειτουργία, τὸ μνημόσυνο μόνον ἐτέλεσα, καὶ οὔτε χθὲς ἀνέβηκα πάνω στὸ μνημεῖο, ὅπως κάθε χρόνο ἔκανα, γιὰτὶ οἱ δυνάμεις μου ἀκόμα δὲν μοῦ τὸ ἐπιτρέπουν. Ἀλλὰ δοξάζω τὸν Θεόν, διότι μὲ ἀξίωσε καὶ τὸ μνημόσυνο νὰ τελεσθεῖ κανονικά.

Καὶ λέω μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου, δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν. Λοιπὸν, θὰ ἐρχόμαστε ἐδῶ, πρῶτα ὁ Θεός. Θὰ ξεπερνᾶμε ὅ,τι ἐμπόδιο εἶναι. Καὶ ἐγὼ, Στρατηγέ μου, μέχρι

Κατάθεση στεφάνου στὸ μνημεῖο ἠρώων ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως κ.κ. Ἀνδρέα

τώρα, ἔχοντας καὶ τὴν πείρα ἀπὸ τὸν προκάτοχό μου τὸν Μεγάλου καὶ Ἁγίου Μητροπολίτη ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟ, ὅσο ζῶ, ὅσο ἀναπνέω, ὅσο οἱ δυνάμεις μου τὸ ἐπιτρέπουν θὰ ἔρχομαι. Δὲν συμβιβάζομαι ποτέ μὲ τὸν κομμουνισμό. Αὐτὸ εἶναι ξεκάθαρο. Λοιπὸν, ὅλοι μαζί τώρα:

Ζήτω οἱ ἥρωες τοῦ Γράμμου καὶ ὁ Ἑλληνικὸς μας Στρατός. - Ζήτω !

Ζήτω τὸ Ἔθνος. - Ζήτω !
Καὶ ὁ ἀείμνηστος Ἱερολοχίτης Στρατηγὸς Κων/νος Κόρκας, ἀθάνατος. - Ἀθάνατος !

Νὰ εἶστε καλά. Θὰ πῶ μόνον, ὅτι στὸ Κοιμητήριό τῆς Πυρσογιάννης καὶ στὸ Μαυσωλεῖο τῆς Κονίτσης δὲν θὰ παραστῶ, λόγῳ τοῦ προβλήματος τῆς ὑγείας μου, ἀλλὰ θὰ ἔλθει καὶ θὰ τελέσει τὰ πάντα "κατὰ τὰξιν καὶ εὐσημόνως" ὁ Ἱεροκῆρυξ τῆς Μητροπόλεως ὁ π. Χερουβεῖμ. Νὰ εἶστε καλά καὶ πάντα νὰ ἀνταμώνουμε σὲ ἐθνικούς καὶ ἐκκλησιαστικούς ἀγῶνες. Ὁ Χριστὸς μαζί σας νὰ εἶναι.

Σεπτέμβριος 1821

Μία άγνωστη θυσία για τὸ Γένος

Τὸ μαρτύριο Ἀρχιερέων καὶ Προκρίτων τὸ 1821 στὴν Τριπολιτσά

Γεώργιος Διον. Κουρκούτας Καθηγητὴς φιλόλογος

Επειδὴ πρόσφατα τιμήσαμε, ἔστω καὶ σὲ κλίμα περιορισμῶν, τὰ 200 ἔτη ἀπὸ τὸ 1821, καλὸ εἶναι νὰ θυμηθοῦμε μίαν ἄγνωστη σελίδα του. Αὐτὴ ἀναφέρεται στὴν τραγικὴ θυσία Προκρίτων καὶ Ἀρχιερέων στὰ τουρκικὰ μπουντρούμια τῆς Τριπολιτσᾶς στὴν Πελοπόννησο.

Τὴν εἶχε προηγηθεῖ; Τὸ ὄραμα τῆς Ἐλευθερίας δὲν εἶχε χαθεῖ ἀπὸ τὸ μυαλὸ τῶν σκλάβων, ἤδη ἀπὸ τὴν ἐπομένη

ἐμπόρων, παλιῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ Κλεφτῶν, ἀπλῶν γεωργῶν καὶ λογίων, ὅλων αὐτῶν ποὺ ἤξεραν ὅτι δὲν ἀρμόζει στὸ γενναῖο καὶ ἱστορικὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων ἡ σκλαβιά.

Τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἡ Τριπολιτσά ἦταν τὸ κέντρο τῆς Τουρκικῆς διοικήσεως γιὰ τὸν Μωριά. Ἄρα καὶ κάθε ἐντολῆς ποὺ ὀδηγοῦσε σὲ ἐφιαλτικὲς ἀτραπούς τῆν ζωὴ τῶν Χριστιανῶν ραγιαδῶν, ποὺ συχνὰ ἐβλεπαν τὴν αὐθαιρέσια τοῦ Κατακτητῆ καὶ καταστρέφει τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς ζωῆς τους...

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴς τοῦ 1821 ὅ,τι γίνονταν ἐκεῖ θὰ εἶχε σημασία γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τῆς Ἐπανάστασεως... Ἡ ὥρα τοῦ γενικοῦ ξεσηκωμοῦ πλησίαζε μέσα στὸν Μάρτιο τοῦ 1821, μὲ τοὺς Ἕλληνες νὰ ἐτοιμάζονται.

Ἀλλὰ στὴν Τριπολιτσά, ποὺ ἤδη ἀναφέραμε θὰ παιζόταν ἕνα ἄλλο τμῆμα τῶν γεγονότων τῆς ἐποχῆς. Φοβούμενοι οἱ Τούρκοι, ἀπὸ ὅσα ἤδη ἔφταναν στὰ αὐτιά τους, τὸν γενικὸ ξεσηκωμὸ τῶν ραγιαδῶν, κάλεσαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴς Μαρτίου 1821 τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Προκρίτους τοῦ Μωριά στὴν Τριπολιτσά, ἔτσι ὥστε, κατὰ τὴν γνώμη τους, νὰ εἶναι ἀκέφαλοι οἱ ραγιαδες καὶ νὰ

Ὁ ἐπίσκοπος Ὠλένης Φιλάρετος, ἕνα θῦμα τῆς φυλάκισης τῶν Τούρκων.

μὴν κάνουν καμία κίνηση. Τὸ πρῶτο δεκαήμερο τοῦ Μαρτίου 1821 (8-9 τοῦ μηνός) ἐμφανίστηκαν ἐνώπιον τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρχῶν δεκαεξὶ προεστοὶ καὶ ὀχτῶ ἀρχιερεῖς μὲ τὴν συνοδείαν τους :

οἱ προεστοὶ Ἀναστάσιος Μαυρομαχάλης, γιὸς τοῦ Πετρόμπεη, Ἰωάννης

Τομαρᾶς, Ἀντωνάκης Καραπατᾶς, Ἰωάννης Βιλαέτης, Πανάγος Κυριακός, Ἀναγνώστης Κωστόπουλος, Ἀνδρέας Καλαμογῶρτης, Μῆτρος Ροδόπουλος, Σωτηράκης Νοταρᾶς, Ἰωάννης Περούκας, Γιαννούλης Καραμάνος, Ἀναγνώστης Κοπανίτζας, Μελέτης Μελετόπουλος, Νικόλαος Γεωργακόπουλος, Θεόδωρος Δελγιάννης καὶ ὁ Παπαλέξης. Καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, Τριπολιτσᾶς Δανιήλ, Μονεμβασιάς Χρῦσανθος, Ἀνδρούσης Ἰωσήφ, Δημητσάνης Φιλόθεος, Ναυπλίου Γρηγόριος, Χριστιανοπούλεως Γερμανός, Κορινθοῦ Κύριλλος καὶ Ὠλένης Φιλάρετος.

Αὐτοὶ θὰ κρατηθοῦν ὄμηροι στὰ φρικτὰ μπουντρούμια τῆς Τριπολιτσᾶς, γιὰ νὰ περάσουν στιγμὲς γεμάτες ἀγωνία καὶ πόνο. Ἔχουν διασωθεῖ μαρτυρίες γιὰ τὴν συνθήκη κράτησης, ποὺ μᾶς

Ἀπὸ ταινία γιὰ τὰ βασανιστήρια τῶν Ἀρχιερέων καὶ προκρίτων στὴν Τριπολιτσά

γεμίζουν ὅλους μὲ φρίκη, ἀλλὰ μᾶς θυμίζουν ἐπίσης ὅτι ἡ Ἐλευθερία καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ γιὰ ἕναν Λαὸ καὶ ἕναν τόπο ἀποκτῶνται μὲ πολλὲς θυσίες. Γιὰ 6 περὶπου μῆνες θὰ ζήσουν ἕνα μαρτύριο καθημερινό. Ἀλλὰ αὐτὸ θὰ πεισμώσει καὶ τοὺς Ἕλληνες ποὺ πολιορκοῦσαν τὴν πόλη τῆς Τριπολιτσᾶς ἀπὸ τὸ θέρους τοῦ 1821 ἕως τὴν ἡμέρα ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως, τὴν 23ῆ Σεπτεμβρίου 1821.

Πολλοὶ πρόκριτοι καὶ πέντε Ἱεράρχες θὰ πεθάνουν στὴν φυλακὴ.

Καὶ γιὰ τὸ 1821 αὐτὴ ἡ ἄγνωστη θυσία τῶν ἐγκλειστων στὰ τουρκικὰ μπουντρούμια τῆς Τριπολιτσᾶς θὰ παραμένει ἕνα σημεῖο ἀναφορᾶς. Μᾶς θυμίζει ὅτι γιὰ νὰ περπατᾶμε ἐλεύθεροι καὶ νὰ ἔχουμε μέλλον ὡς ἔθνος καὶ ὡς ἄνθρωποι, κάποιοι ὑπέμειναν δεσμὰ καὶ βασανιστήρια, κάποιοι πήρανε τὰ ὄπλα καὶ πολέμησαν, κάποιοι ἔκαναν τὰ ἀδύνατα δυνατόν.....

Αὐτὴ ἡ ἄγνωστη θυσία τῶν ἐγκλειστων στὰ τουρκικὰ μπουντρούμια τῆς Τριπολιτσᾶς μᾶς θυμίζει ὅτι γιὰ νὰ ἔχουμε μέλλον ὡς ἔθνος καὶ ὡς ἄνθρωποι, κάποιοι ὑπέμειναν τὰ πάνδεινα γιὰ τὴν δικὴ μας λευτεριά.

ποὺ τὸ πόδι τοῦ ἀλλόπιστου καὶ ἀλλοεθνούς Κατακτητῆ εἶχε εἰσβάλλει στὸν τόπο μας. Γιὰ αὐτὸ ἀπὸ τὸ 1453 ἕως τὸ εὐλογημένο 1821 εἶχαν γίνε πολλὰ ἐπαναστατικὰ Κινήματα, μὲ ἀρνητικὸ ὅμως ἀποτέλεσμα.

Τώρα τὰ πράγματα ἄλλαξαν γιὰ πολλοὺς λόγους. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν ἡ δημιουργία καὶ ἡ ὀργάνωση τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ ὅλα εἶχαν ἐτοιμαστῆ, μὲ τὴν συμμετοχὴ Ἱεραρχῶν, Προκρίτων,

ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Ἀπὸ τὸ ἔτος 2018 ἄρχισε σταδιακὰ ἡ ἀποχώρηση μεγάλων Ἑλληνικῶν Ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τὴν Ἀλβανικὴ ἀγορά. Ἔτσι, τὴν διετία 2018-2019 ἀποχώρησαν δύο Ἑλληνικὲς Τράπεζες (ἡ Ἐθνικὴ καὶ ἡ Πειραιῶς) ἐνῶ ἐπίκειται ἡ ὀλοκλήρωση τῆς πωλήσεως τῆς Alpha Bank, τὸ Νοσοκομεῖο Ὑγεία, τὸ New York College καὶ ὁ Ὁμιλος OTE/Telekom Albania. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ δὲν ἐπιδέχονται καμία ἀμφισβήτηση, καθὼς προέρχονται ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ὑποθέσεων τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας στὰ Τίρανα.

Ἐξ' ἄλλου, σημαντικὴ μείωση παρουσιάζει καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιχειρήσεων, Ἑλληνικῶν ἢ μεικτῶν συμφερόντων, οἱ ὁποῖες ἀπὸ 430 τὸ 2019, ἔπασαν στὴν 341 τὸ 2021, μὲ τὴν Ἑλλάδα νὰ κατατάσσεται στὴ 2ῆ θέση μετὰ τὴν Ἰταλία, οἱ ἐπιχειρήσεις τῆς ὁποίας ἀνέρχονται σὲ 2.675 καὶ ἀντιστοιχοῦν στὸ 40,3 % τῶν ξένων ἢ μεικτῶν ἐπιχειρήσεων στὴν Ἀλβανία. Τὸ ἀντίστοιχο ποσοστὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι 5,1% !

Ἡ ὑποχώρηση αὐτὴ ἔχει τὴν ἐξήγησή της : Ὀφείλεται στὸ σφιχταγκάλισμα τοῦ Ράμα μὲ τὸν Ἑρντογὰν, ἀλλὰ καὶ στὴν ὀξυνση τοῦ ἀνθελληνικοῦ κλίματος, ποὺ ἔβαλε σὲ προβληματισμὸ τοὺς Ἕλληνες ἐπενδυτὲς καὶ ἐπιχειρηματίες... Εἶδες ἢ Ἑλληνοαλβανικὴ φιλία ;

B.B.

ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ

Τὴν Τρίτη, 19 Ἰουλίου 2022, ἡ Ε.Ε. ἀνοίξε τὴν διαπραγματεύσεις γιὰ τὴν ἔνταξη στὴν εὐρωπαϊκὴ οἰκογένεια τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Βόρειας Μακεδονίας. Τὸ περίεργο, ὅμως, εἶναι, ὅτι, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν κυβερνήσεις τους, οἱ πολῖτες τῆς Ε.Ε. ἔχουν ἐκφραστῆ κατὰ τῆς διευρύνσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, σύμφωνα μὲ ἀλβανικὸ δημοσίευμα.

Οἱ Αὐστριακοὶ ἔχουν ταχθῆ ἀνοικτὰ κατὰ τῆς διευρύνσεως. Ἔτσι, σύμφωνα μὲ σχετικὴ δημοσκοπήση, ἐνῶ τὸν Ἀπρίλιο ὑπὲρ τῆς ἐντάξεως τῆς Βόρειας Μακεδονίας ἦταν στὸ 26%, τὸν Ἰούλιο ἔπεσε στὸ 20%. Στὴν περίπτωσι δὲ τῆς Ἀλβανίας, ἀπὸ 35% τὸν Ἀπρίλιο, ἔπεσε στὸ 14%.

Ἡ Ἐφημερίδα τῆς Βιέννης " Die Presse " ἔγραψε ὅτι ἡ πρώτη χώρα μὲ μουσουλμανικὴ πλειοψηφία ποὺ ἐνδέχεται σύντομα νὰ ἐνταχθῆ στὴν Ε.Ε. εἶναι ἡ Ἀλβανία. Καὶ ὅτι ἡ ἰσλαμικὴ παράδοσι ποὺ εἶναι βαθειὰ ριζωμένη σὲ πολλοὺς τομεῖς τῆς κοινωνίας μπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μεταρρυθμίσεις, γιὰ παράδειγμα στὴν ἔλλειψη ἰσότητος μετὰ τῶν φύλων.

B.B.

Δελτίο Τύπου Ίεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτισης για τὸ Ἐτήσιο Γενικὸ Ἱερατικὸ Συνέδριό της

Ἐπειτα ἀπὸ 2 ἐτῶν διακοπή, λόγω τοῦ Κορωνοϊοῦ, ἐφέτος πραγματοποιήθηκε τὸ καθιερωμένο Ἱερατικὸ Συνέδριό τῆς Μητροπόλεως μας. Ἡ Σύναξή μας ἐλάβε χώραν στὶς ὥραϊες ἐγκαταστάσεις τοῦ ἐξωκκλησίου «Παναγία», κοντὰ στὸ χωριὸ Σιταριά Πωγωνίου, μέσα σ' ἓνα πανέμορφο περιβάλλον.

Τὸ πρωὶ τελέσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία καὶ, ἐν συνεχείᾳ, παρετέθη ἐν πλούσιῳ πρωϊνῷ πρόγευμα στοὺς αἰδεσ/τους Ἐφημερίους. Ἀμέσως μετὰ, ἀκολούθησαν τρεῖς ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουσες εἰσηγήσεις ἀπὸ ἐκλεκτοὺς ὁμιλητὰς, πού ἦλθαν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἰωαννίνων, ἦτοι:

Ἀρχιμανδρίτης Θεολόγος Ἀλεξανδράκης, ὑποψήφιος Διδάκτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Ἱεροκήρυξ Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Διευθυντῆς τοῦ Ἰνστιτούτου Ποιμαντικῆς Ἐπιμορφώσεως (Ι.Π.Ε.), μὲ θέμα εἰσηγήσεως: «Ἐνδοοικογενειακὴ βία καὶ Ἐκκλησία».

Ὑπαστυνόμος Α΄ Πασχάλης Παπανικολάου, Προϊστάμενος τοῦ Γραφείου Ἀντιμετώπισεως Ἐνδοοικογενειακῆς Βίας τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Ἰωαννίνων, μὲ θέμα εἰσηγήσεως: «Ἡ ἀντιμετώπιση τῆς ἐνδοοικογενειακῆς βίας ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀστυνομία».

Ἐρασμία Φεῖδη, Ψυχολογία, ΜSc Κοινωνικῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Παιδο-ψυχιατρικῆς, μέλος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ὁμάδος "ΣΧΕΔΙΑ", μὲ θέμα εἰσηγήσεως: «Πρόληψις τῆς ἐνδοοικογενειακῆς βίας, τὸ ἔργο τοῦ Κ.Π. "ΣΧΕΔΙΑ" στὴν κοινότητα».

Οἱ συνέδριοι παρηκολούθησαν μὲ ἀδιάπτωτο ἐνδιαφέρον τίς εἰσηγήσεις. Καὶ μὲ τὴν εὐρεία συζήτηση πού ἐπακολούθησε, διευκρινίστηκαν ἀρκετὲς πλευρὲς τοῦ λίαν ἀκανθώδους αὐτοῦ ζητήματος.

Τὸ μεσημέρι παρετέθη τράπεζα, ὅπου σὲ κλίμα πρωτοχριστιανικῆς ἀγάπης, συνεχίστηκε ἡ πρωινὴ συζήτηση, ἡ ὁποία περιστράφη καὶ σὲ ἄλλα θέματα τῆς Ἱερατικῆς διακονίας. Ἀμέσως μετὰ τὸ γεῦμα, ἐνεκρίθη διὰ βοῆς τὸ ἀκόλουθο

ΨΗΦΙΣΜΑ

1. Ἐπειδὴ βλέπουμε μὲ ἀγωνία τὸ ἔθνος μας συνεχῶς νὰ ἐλαττώνεται, ζητοῦμε ἀπὸ τὴν Πολιτεία νὰ στηρίξει τὸν θεσμό τῆς χριστιανικῆς – πολυτεκνῆς οἰκογένειας, ἡ ὁποία εἶναι ὁ αἰμοδότης τῆς Πατρίδος μας. Καὶ παράλληλα, νὰ ἀποθαρρύνει τίς ἐγκληματικὲς ἐκτρώσεις, πού – ὅπως λένε οἱ εἰδικοί – στεροῦν ἐτησίως τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ 300.000 Ἑλληνόπουλα, καὶ νὰ σταματήσει ἡ ἐνδοοικογενειακὴ βία.

2. Ἡ κρισιμότητα τῶν καιρῶν μας ἀπαιτεῖ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ὁμόνοια τοῦ λαοῦ μας, διότι πολλοὶ κίνδυνοι ἀπειλοῦν τὴν Πατρίδα μας. Πέραν τοῦ ἐξ Ἀνατολῶν κακοῦ γείτονος, ὑπάρχει στὸν ὄριζοντα καὶ ἡ ἐνεργειακὴ καὶ ἐπιστημονικὴ κρίση, πού μόνον ἐνωμένοι καὶ ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας θὰ μπορέσουμε νὰ ξεπεράσουμε.

3. Πολὺ μᾶς ἀνησυχεῖ ἡ λεγόμενη «αὐτοκεφαλία» τῆς σχισματικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σκοπίων. Οἱ ἀρμόδιοι νὰ προσέξουν πολὺ. Εἶναι ἀρκετὸ τὸ ζήτημα πού δημιουργήθηκε μὲ τὴν λεγόμενη «Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας», ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας σοβεῖ σχίσμα στὴν Ὀρθοδοξία. Ἐνα τυχόν δεῦτερο σχίσμα θεωροῦμε, ὅτι ἀποτελεῖ «πολυτέλεια» ἀνεπίτρεπτη γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας.

4. Ἡ ἔξαρση τῶν διαφόρων παραθρησκευτικῶν ὁμάδων (ὅπως ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ «Ἐκκλησία τῶν Ἐθνῶν») ὑπονομεύει τὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐθνικὴ μας ταυτότητα. Ζητοῦμε τὸ κακὸ, ἂν ὄχι νὰ ἐξαλειφθῆ, τουλάχιστον νὰ περιορισθῆ. Γιατὶ καὶ ἡ Δημοκρατία ἔχει τὰ ὅριά της.

5. Χαιρετίζουμε τοὺς γενναίους ἀερωπόρους μας καὶ τοὺς ἄνδρες τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, διότι καθημερινῶς,

μὲ τεράστιες προσπάθειες ἀναχαίτουν τὰ κύματα τῶν λαθρομεταναστῶν πού προωθεῖ ἡ Τουρκία. Ἀκόμη χαιρετισμὸ ἀπευθύνουμε στοὺς ἡρωϊκοὺς ἀκρίτες καὶ τοὺς γενναίους φρουροὺς τοῦ Ἑβρου. Ὅλη ἡ Ἑλλάδα εἶναι στὸ πλευρὸ τους. Τέλος,

6. Δὲν ξεχνοῦμε τὴν Βόρειο Ἡπειρό μας, πού συνεχίζει νὰ ἀνεβαίνει τὸν Γολγοθᾶ της. Προσευχόμαστε γιὰ τοὺς ἐκεῖ ὁμαίμους καὶ ὀρθοδόξους συμπατριῶτες. Καὶ εὐχόμαστε νὰ μὴ παύσουν νὰ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν δικαίωσή τους πού εἶναι μία καὶ μόνο: Ἡ ἔνωση τῆς Βορείου Ἡπείρου μὲ τὴν Ἑλλάδα ».

(Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως)

Ἐκδημία τοῦ Μητροπολίτου Δράμας κυροῦ Παύλου

Γράφει ὁ Φιλόθεος Κεμεντζετζίδης, Πρόεδρος ΣΦΕΒΑ Θεσσαλονίκης

Μὲ θλίψη τὰ μέλη τῆς ΣΦΕΒΑ πληροφορήθηκαν τὴν εἶδηση τῆς ἐκδημίας τοῦ μητροπολίτου Δράμας κυροῦ Παύλου.

Ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης ὑπῆρξε μία δυναμικὴ προσωπικότητα μὲ πολὺπλευρὴ κοινωνικὴ καὶ ἐθνικὴ δράση γιὰ τὴν ὁποία καθὼς καὶ τὴν προσφορά του στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία ἔχουν ἤδη ἀναφερθεῖ ἄλλοι, ἀρμοδιότεροι ἡμῶν.

Αὐτὸ ὅμως πού ἀπὸ τὴν δικὴ μας πλευρὰ ὡς μέλη τῆς ΣΦΕΒΑ ὀφείλουμε νὰ μαρτυρήσουμε καὶ νὰ καταθέσουμε, εἶναι ἡ ἀπεριόριστη ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα μας Ἑλλάδα καὶ ἰδιαίτερα πρὸς τίς ἀλύτρωτες καὶ ἀλησμόνητες πατρίδες ἐκτὸς συνόρων. Ἀγάπη πού σφυρηλατήθηκε ἀπὸ τίς προσφυγικὲς του καταβολὲς ἀπὸ τὴν Γῆ τοῦ Πόντου, γιὰ τὴν ὁποία ἦταν ἰδιαίτερος περήφανος καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔμεινε στὸ ἐπίπεδο τῶν λόγων ἀλλὰ μετουσιώθηκε σὲ πράξεις τόσο τὴν ἐποχὴ τῆς διακονίας του στὴν Ἱερά Μητρόπολη Βεροίας, ὡς ἡγούμενος τῆς Ἱεράς Μονῆς Παναγίας Σουμελά στὸ Βέρμιο, ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσότερο ὡς Μητροπολίτης Δράμας, διάδοχος τοῦ μακαριστοῦ ἐθνομάρτυρος Χρυσοστόμου Σμύρνης (τοῦ ἀπὸ Δράμας)

Εἶναι μνημειώδεις οἱ ἀγῶνες καὶ ἡ προσπάθειά του γιὰ τὴν ἐπιστροφή

Ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης εἶχε ἀπεριόριστη ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα μας τὴν Ἑλλάδα καὶ ἰδιαίτερα πρὸς τίς ἀλύτρωτες καὶ ἀλησμόνητες πατρίδες ἐκτὸς συνόρων. Τὸν Πόντο, τὴν Μικρὰ Ἀσία ἀλλὰ καὶ τὴν μαρτυρικὴ Βόρειο Ἡπειρο.

τῶν συληθέντων κειμηλίων ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Δράμας καὶ ἰδιαίτερος ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης, στοὺς ὁποίους ἀγῶνες δυστυχῶς πέρα ἀπὸ τὴν σκληρότητα τῶν γειτόνων μας, ἀντιμετώπιζε καὶ τὴν ἀδιαφορία τοῦ ἐπίσημου ἐλληνικοῦ κράτους, ὅπως τόνιζε καὶ ὁ ἴδιος συχνά.

Παράλληλα ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς λίγους Ἱεράρχες πού δὲν ξεχασε τὴν ἀδικημένη ἐλληνικὴ γῆ τῆς Βορείου Ἡπείρου, ἀπὸ τὴν περίοδο ἀκόμη πού διακονοῦσε στὴν Παναγία Σουμελά. Μὲ ἐνδιαφέρον παρακολούθησε τὸν ἀγῶνα τοῦ μακαριστοῦ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ, γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ λαοῦ μας καὶ μετὰ τὴν πῶση τοῦ ἀθεϊστικοῦ καθεστώτος

βοήθησε πολὺπλευρα στὶς ἀποστολὲς ἀνθρωπιστικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς βοήθειας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς μας.

Ὡς μητροπολίτης Δράμας μάλιστα διόργανωσε δύο μεγαλειώδεις ἐκδηλώσεις ἀποκλειστικὰ ἀφιερωμένες στὸν Ἑλληνισμό τῆς Βορείου Ἡπείρου. Ἡ πρώτη ἦταν πρὶν 16 χρόνια στὶς 6/5/2006 (<https://www.sfeva.gr/B0741569.el.aspx>) μὲ κεντρικὸ ὁμιλητὴ τὸν διάδοχό τοῦ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ, Σεβ. Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ. ΑΝΔΡΕΑ. Ἡ δευτέρη στὶς 12/10/2019 μὲ καλεσμένους ἐκπροσώπους τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀλλὰ καὶ τὴν παρουσία τοῦ ἐξαιρετικοῦ χορευτικοῦ συγκροτήματος ἀπὸ τὴ Δερβιτσάνη Ἀργυροκάστρου. Στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ μάλιστα ἀπέτισε ὁ ἴδιος συγκινημένος φόρο τιμῆς στὸν τελευταῖο ἐθνομάρτυρα τοῦ ἐλληνισμοῦ, τὸν Κωνσταντῖνο Κατσίφα ἀπὸ τοὺς Βουλιαράτες Ἀργυροκάστρου, ἀπο-

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης μὲ τὸ συγκρότημα τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀπὸ τὴ Δερβιτσάνη.

νέμοντας τιμητικὴ πλακέτα στὴν οἰκογένειά του ἐνῶ ἀνέλαβε ὅλα τὰ ἔξοδα ἔλευσης τοῦ συγκροτήματος ἀπὸ τὴ Δρόπολη δείχνοντας προσωπικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ φιλοξενία παιδιῶν ἀπὸ τὴ Βόρειο Ἡπειρο πού ἡ παρουσία τους τὸν συγκίνησε ἰδιαίτερα.

Τὰ μέλη τῆς ΣΦΕΒΑ ἐκφράζουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Δράμας κυρὸ Παῦλο, γιὰ τὴν ἀμέριστη στήριξή του στὸν ἀγῶνα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ προσευχομαστε στὸν Ἅγιο Θεό, νὰ τοῦ συγχωρήσει ὅσα ὡς ἄνθρωπος τυχόν ἐπλημμέλησε καὶ νὰ τὸν ἀξιώσει τῆς Οὐρανοῦ Βασιλείας Του.

ΑΔΙΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΗ Η ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Γράφει ο Νίκος Ύφαντης (έφ. Πρωϊνός Λόγος Ίωαννίνων)

Κατά την γνώμη ἔγκυρων ἔθνολόγων καὶ γεωγράφων τὰ ὅρια τῆς Βορείου Ἡπείρου (τῆς Νότιας Ἀλβανίας κατὰ τοὺς Ἀλβανούς) φτάνουν μέχρι τὸ Ἄψο ποταμό. Μέσα σ' αὐτὰ τὰ ὅρια συμπεριλαμβάνονται ἡ Αὐλώνα καὶ τὸ Βεράτιο (Μπεράτι). Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς Ἡπείρου ἦταν ἑλληνικό. Ἑλληνικὴ ἀναφέρεται ἡ περιοχή ἀπὸ τὸν Θουκυδίδη καὶ ἀπὸ τὸν γεωγράφο Στράβωνα, ὁ ὁποῖος ἐπεκτείνει τὰ ὅρια μέχρι τὸν Σκούμπε ποταμό. Ἀπὸ τὴν Ἡπειρο προέρχονται καὶ τὰ ὀνόματα Ἑλλην καὶ γραικός. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὀνόματα τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος πῆρε καὶ τὴν προσωνομία, οἱ Ἕλληνες στὴν ἀρχαία ἐποχὴ καθὼς καὶ τὸ ὄνομα Γραικοί. Νὰ θυμίσουμε, μάλιστα, ὅτι οἱ Λατίνοι τοὺς Ἕλληνες τοὺς ἀποκαλοῦσαν χλευαστικῶς Γραικύλους.

Οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, παρὰ πάσα ἔννοια δικαίου, χαρακτηρίσαν καὶ τὴν Ἡπειρο Ἀλβανία καὶ τοὺς κατοίκους τῆς συλλήβδην Ἀλβανούς.

Ἡ Χιμάρρα εἶναι ἡ ἀρχαία Χαονία. Στὴ Χιμάρρα διασώζονται ἑλληνικὰ νομίσματα, ὅπως καὶ σὲ ἄλλες ἐπαρχίες πού φέρνουν ἑλληνικότητα ὀνόματα, Μολοσία, Θεσπρωτία κλπ.

Οἱ πόλεις Ἄρνισσα (κοντὰ στὴν Αὐλώνα), ἡ Ἀντιγόχεια (κοντὰ στὸ Τεπελένι), ἡ Ἀργυρίνη (τὸ Ἀργυροκάστρο), ἡ Φοινίκη, ὁ Ὀρχησμός (Ἅγιοι Σαράντα), τὸ Πήλιο (κοντὰ στὴν Κορυτσά), ἡ Ἀντιπάρεια (σήμερα Μπεράτι) καὶ τόσες ἄλλες ἑλληνικὲς πόλεις πού βρίσκονται ἐντὸς τῆς ἀμφισβητούμενης ζώνης τῆς Ἡπείρου, ὡς ἀλβανικῆς, μαρτυροῦν μὲ τὸν πιὸ φανερό τρόπο, τὴν ἑλληνικότητα τῆς περιοχῆς. Οἱ Ρωμαῖοι κατέστρεψαν ὁλοσχερῶς τὴν Ἡπειρο, ἀλλὰ δὲν ἀλλοίωσαν τὸν ἑλληνικὸ χαρακτήρα τῆς. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἀκμάζουν σὲ

ὀλόκληρη τὴν Ἡπειρο.

Κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἡ Ἡπειρος ὑπῆρξε ἐστία τοῦ ἑλληνισμοῦ. Τὸ 1204 ἡ Κωνσταντινούπολη ἔπεσε στὰ χέρια τῶν Φράγκων, ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος Κομνηνός ἵδρυσε τὸ Δεσποτάτο τῆς Ἡπείρου, τὸ ὁποῖο ἐπὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Θεοδώρου ἐπεκτάθηκε σὲ ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Θεσσαλονίκη.

Πολλὲς ἐπιδρομὲς ἀλλοφύλων ὑπέστη ἡ Ἡπειρος κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν Ρωμαίων καὶ μέχρι τὴν κατάκτησή της ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας ἡ Ἡπειρος διατήρησε τὸν ἑλληνικὸ τῆς χαρακτήρα. Ἡ ἐνιαία Ἡπειρος ἀνέδειξε σπουδαίους ἄντρες, οἱ ὁποῖοι εὐεργέτησαν, ὄχι μόνο τὴν ἰδιαίτερη Πατρίδα τους, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα. Οἱ Ζωσιμάδες, οἱ Ζωγράφοι, οἱ Ζαππαῖοι, οἱ Σιναῖοι, ὁ Ριζάρης, ὁ Ἀρσάκης, ὁ Στουρνάρας, ὁ Τοσίτσας, ὁ Ἀβέρωφ, Ἡπειρῶτες ἦταν. Ἀνήγειραν καὶ στὴν Ἀθήνα μεγαλοπρεπῆ κτήρια γιὰ τὴν παιδεία καὶ γενικότερα γιὰ τὴ μόρφωση τῶν Ἑλλήνων.

Αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνες οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς τοὺς ἀμφισβητοῦσαν πλαστογραφοῦντες τὴν ἐθνικότητα διαπρεπῶν Ἑλλήνων. Ἡ Ἡπειρος δὲν ἔμεινε ἀδιάφορη κατὰ τοῦ ἀγῶνα τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἡ Ἡπειρος ὑπῆρξε ἡ κοιτίδα τῶν Ἀρματολῶν καὶ Κλεφτῶν, οἱ ὁποῖοι προπαρασκεύασαν τὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821. Ἀπὸ ἐδῶ δόθηκε τὸ σύνθημα τῆς ἐπανάστασης. Ἀκόμη κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμοῦσε νὰ ἀποσπαστεῖ ἀπὸ τὴν Ὑψηλὴ Πύλη καὶ νὰ ἱδρύσει Αὐτόνομη Ἀλβανία, οἱ Ἡπειρῶτες μάχονταν κατὰ τῶν Ἀλβανῶν καὶ δὲν ὑπέκυψαν.

Οἱ Σουλιῶτες, οἱ Χιμαριῶτες, οἱ Γαρδικιῶτες, οἱ Χορμαβίτες, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ πολλοὺς ἀνιστόρητους θεωροῦνται Ἀλβανοί, ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τῆς Ἡπείρου καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔδωσαν καὶ τὴ ζωὴ

τους. Πολλοὶ ὀπλαρχηγοὶ τοῦ '21 πού κατὰγονταν ἀπὸ τὴν Ἡπειρο πρωτοστάτησαν στοὺς ἀγῶνες τοῦ ἑλληνισμοῦ ὑπὲρ τῆς Ἀνεξαρτησίας. Δὲν εἶναι δυνατόν, χωρὶς νὰ πλαστογραφοῦν τὴν ἱστορία, νὰ παρουσιάσουν τοὺς Μποτσαραῖους, τοὺς Τζαβελλαίους, καὶ πολλοὺς ἄλλους, ὄχι Ἕλληνες.

Δυστυχῶς, οἱ Μεγάλες Δυνάμεις, θέλησαν νὰ χαρακτηρίσουν τοὺς κατοίκους τῆς Βορείου Ἡπείρου ὡς Ἀλβανούς, ἀπὸ τὴ γλῶσσα πού μιλοῦσαν. Ἔτσι, εἰσήγαγαν στὸ Διεθνὲς Δίκαιο ἕναν καινοφανῆ ὀρισμὸ γιὰ τὴν ἐθνότητα κάποιου λαοῦ. Ἄν ἀκολουθήσουμε γενικὰ σὲ εὐρωπαϊκὴ καὶ παγκόσμια κλίμακα τὴν καινοφανῆ αὐτὴ θέση, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρήσουμε ὡς ἔθνος οὔτε τὴν Ἰταλία, οὔτε τὴν Αὐστρία, οὔτε τὴν Ἑλβετία, οὔτε τὸ Βέλγιο, ἀφοῦ στεροῦνται δική τους γλῶσσα.

Οἱ Μεγάλες Δυνάμεις χαρακτηρίσαν ὡς Ἀλβανούς πληθυσμοὺς τῆς Βορείου Ἡπείρου μὲ φρόνημα καὶ καταγωγή ἑλληνικὴ, παίρνοντας ὡς μέτρο τὴ γλῶσσα πού μιλοῦσαν. Δὲν ἔλαβαν καθόλου ὑπόψη τους ὅτι μεσολάβησαν πέντε αἰῶνες δουλεία, μὲ βίαιους ἐξισλαμισμούς, κάτω ἀπὸ τὸν ὀθωμανικὸ ζυγὸ, πού δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐλεύθερη διδασκαλία τῆς γλῶσσας. Μὲ πολλὲς θυσίες οἱ Ἡπειρῶτες μπόρεσαν νὰ διασώσουν τὴ θρησκεία τους, ἂν καὶ πολλὰ χωρὶς ἀναγκάστηκαν νὰ ἀσπαστοῦν τὸν μωαμεθανισμό.

Οἱ Μεγάλες Δυνάμεις ὄφειλαν νὰ γνωρίζουν ὅτι στὴν Ἡπειρο ἐπιτρέπονταν μικτοὶ γάμοι μωαμεθανῶν καὶ χριστιανῶν καὶ ὅτι πολλοὶ μωαμεθανοὶ μιλοῦσαν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἦταν σύνηθες τὸ φαινόμενο τῶν μικτῶν γάμων, πού εἶχαν σὰν σημαία

νὰ μιλοῦν καὶ τὶς δύο γλῶσσες, ἦταν δίγλωσσοι. Ἄν οἱ μεγάλες Δυνάμεις ἐπιθυμοῦσαν εἰλικρινὰ καὶ χωρὶς σκοπιμότητες νὰ χαρακτηρίσουν τὴν ἐθνότητα τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς Βορείου Ἡπείρου ἔπρεπε νὰ ὀρίσουν καὶ ὡς κριτήριον τῆς ἐθνότητος τὴ θρησκεία καὶ ὄχι τὴ γλῶσσα. Γιὰ παράδειγμα, στὴ Θράκη καὶ στὴ Μακεδονία πολλοὶ σλαβόφωνοι αὐτοπροσδιορίζονται Ἕλληνες, ὅπως καὶ στὴ Μικρὰ Ἀσία ὑπάρχουν Ἕλληνες τουρκόφωνοι. Κανένας δὲν τόλμησε αὐτοὺς νὰ τοὺς χαρακτηρίσει Τούρκους.

Ἀκόμη, εἶναι γνωστὸ ὅτι στὴ Βόρειο Ἡπειρο ἡ καθημερινὴ ἐπικοινωνία Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν ἐπέφερε γλωσσικὸ ρήγμα, ὅπως καὶ οἱ συνεχεῖς πιέσεις νὰ μάθουν οἱ Ἕλληνες τὴν ἀλβανικὴ γλῶσσα. Δὲν ἐξετάστηκε καθόλου ἡ θέληση καὶ ἡ συνείδηση τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ λαοῦ. Παρόλες τὶς ἔντονες διαμαρτυρίες τῶν βορειοηπειρωτῶν καὶ τὰ ὑπομνήματα πρὸς τὴ Διεθνή Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὶς πόλεις πού περνοῦσε, αὐτὴ δὲν ἔλαβε ὑπόψη οὔτε διαμαρτυρίες οὔτε ὑπομνήματα.

Ὁ ἀψευδέστερος μάρτυρας ἐνὸς λαοῦ γιὰ τὸ χαρακτηρισμὸ τῆς ἐθνότητός του εἶναι ἡ συνείδηση. Ἡ συνείδηση τῶν βορειοηπειρωτῶν εἶναι ἑλληνικὴ, ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν

ιστορική τους πορεία μέσα στους αιώνες. Να θυμίσουμε: Μήπως οι Ίταλοι που θεωρούνται διάδοχοι των Λατίνων, μιλούσαν την λατινική γλώσσα; Και σήμερα για εκείνους τους μωαμεθανούς στην Αλβανία που θεωρούνται Αλβανοί, αν έρευνήσουμε ιστορικά γεγονότα θα αποδειχτεί ότι είναι Έλληνες αλλαξογυρισμένοι. Τους Τουρκαλβανούς στην Ήπειρο ο Πουκεβίλ τους χαρακτηρίζει «Έλληνες περιτετμημένους». Να θυμίσουμε ακόμη ότι κατά την περίοδο του Αλή Πασά επίσημη γλώσσα στην Ήπειρο ήταν η ελληνική.

Το αδίκημα που διαπράχτηκε εις βάρος της Βορείου Ήπειρου είναι άσυγχωρητο. Πολλές ιστορικές πηγές, μās πείθουν για την ελληνικότητα των βορειοηπειρωτικών περιοχών. Ένα τέτοιο χειρόγραφο είναι το χειρόγραφο του Χρυσάνθου Κονοφάου, ιεροδιάκονου του Μητροπολίτη Ίωαννίνων στην εποχή του Αλή Πασά Ιερόθεου Γαΐου, που δημοσιεύτηκε στο εβδομαδιαίο περιοδικό «Επιθεώρησης» (7 Φεβρουαρίου 1881). Το χειρόγραφο αυτό είναι αποκαλυπτικό για την ιστορική πορεία της Βορείου Ήπειρου. Δημοσιεύτηκε όταν είχε τεθεί το ζήτημα της ελληνικότητας της Βορείου Ήπειρου στο Συνέδριο του Βερολίνου. Το χειρόγραφο έχει δημοσιευτεί και στο βιβλίο της Άγγελικης Β. Μεταλλινού (Θεσσαλονίκη 1950).

Σύμφωνα μ' αυτό το χειρόγραφο όχι μόνο οι Χριστιανοί που ζούσαν έντεϋθεν του Άψο ποταμού είναι Έλληνες, αλλά και πολλοί μωαμεθανοί έλκουν την καταγωγή τους από Έλληνες την καταγωγή, των οποίων οι πρόγονοι υπήρξαν Έλληνες Χριστιανοί, αλλά έξιςλαμίστηκαν.

Το χειρόγραφο, λόγω του ένδιαφέροντός του το παραθέτουμε ολόκληρο: «Παρά πολλών γνωστών έστιν ότι προς βορράν της Ήπειρου κείται ή Αλβανία, ήτις κατοικείται άπασα παρ' Αλβανών αναμειγμένων Όθωμανών τε και Χριστιανών Έλλήνων, κατά φυλάς διηρημένων, ώσπερ των Τσάμηδων, Τόσκηδων, Λιάπηδων και άλλων έπωνυμιών, έξ ών πολλοί των λεγομένων Λιάπηδων, συνοικούντες

έν τοίς μεταξύ Δελβίνου και Χειμάρρας χωρίων, υπήρχον έν τισι τούτων διά πολύν χρόνον συνεζευγμένοι Τουρκοί μέν μετά γυναικών Χριστιανών, Έλληνες δέ μετά Όθωμανίδων άδιαφόρως και έναλλάξ Έλλήνων θυγατέρες μετά Όθωμανών άνδρών και θυγατέρες Όθωμανών μετά Έλλήνων Χριστιανών. Έν τούτοις έκάτερα τά μέλη άμφοτέρων των θρησκείων άπήλαυον προς άλλήλους έξασκοΰντα άπαντα τά της πίστεως αυτών καθήκοντα, μηδαμώς ένοχλοΰντας ή κωλύοντας, ό μέν Τουρκοί σύμβιος ήν τινός χριστιανής γυναικός ήδύνατο περιτέμνειν και περικείρειν τά άρρενα αυτών τέκνα, ώσαύτως και σύζυγος αυτού και χριστιανή οΰσα, τά θήλεα βαπτίζειν κατά τά νόμιμά της θρησκείας αυτής και ό μέν έχαιρε σπεύδων εις τό τζαμίον προσευχηθησόμενος, ή δέ εις την ιεράν αυτής εκκλησίαν. Έτερος δέ χριστιανός επίσης εις τούς ιερούς ναούς, ή δέ Όθωμανή αυτού σύζυγος εις τά τζαμία. Και πολλάκις αύθημερόν, ώς έλαχεν, έκαστος γυναικί δεδεμένος, γυνή άνδρι τινι υπανδρευομένη συνεσθίνοντες επί

Τήν Βόρειο Ήπειρο μέχρι τον Άψο ποταμό και πιό πέρα την κατοικούν ελληνικοί χριστιανοί, αλλά και μωαμεθανοί (χριστιανοί που έχουν έξιςλαμισθει). Ο Έλληνισμός της Βορείου Ήπειρου θυσιάστηκε για να αποδείξει την ελληνικότητά του.

της αυτής τραπέζης μετ' άλλων βρωμάτων και πλακούντας κρέατα και προβάτεια έξ ήμισείας περιέχοντας.

Οΰτω διανύσαντες ούκ οίδα πόσον χρόνον, καιτοι πολλών κατά καιρούς Έπισκόπων και Χοτζάδων επί ματαίω συναγωνισθέντων όπως αυτούς πείσωσιν έν μία των δύο θρησκείων πίστει συγχωνευθειναι, αύται διέμενον άμετάβλητοι και άκλόνητοι μέχρι του 1818, ότε παρ άσάν προσδοκίαν επέπεσαν επί μόνους τούς Χριστιανούς, βα-

ρύτατοι φόροι και βιαία άγγαρία υπερβαίνουσα τās έαυτών δυνάμεις, τότε μικροψυχήσαντες και όλιγοπιστίσαντες, ήρνήθησαν οι χριστιανοί την έκ γενετής πατρώα πίστιν και ήσπάσθησαν τον ίσλαμισμόν περιτμηθέντες, πλην του ίερέως και της οικογενείας αυτού, οΐτινες υπέστησαν δριμυτάτας και πικροτάτας βασάνους και μάστιξιν ή σύζυγος αυτού γυνή και πρεσβυτέρα σύν τοίς τέκνοις αυτής κορασιών δύο και ένός άρρενος.

Ο δέ σεβάσμιος ίερεύς καιτοι καταμαστιγούμενος υπό πολλών μωλώπων και τραυμάτων έκπηδήσας διά τινός της οικίας θυρίδος, διέφυγε τον τελευταίον θάνατον και κατέφυγεν μεθ' ήμερας τρείς όδοιπορών υπό την υπεράσπισιν του Μητροπολίτου Ίωαννίνων, έξ ου περιποιηθείς και θεραπευθείς, άνεδείχθη άξιός έφημέριος μίας των έν Ίωαννίνους Εκκλησιών, πρό τριάκοντα πέντε ήδη έτών, ότε είδον αυτόν καγώ. Έμαθε δέ ως ήτο έπόμενον και ό Αλή Πασάς τούτο παρ ά του Μητροπολίτου, άλλ' οΰτε χαιρών οΰτε λυπούμενος έφάνη, ών φύσει άδιάφορος, ή μάλλον δυσάρεστος προς τούς αλλαξοπιστούντας πολλάκις, οΰς όνόμαζε συνήθως «μουντάρηδες», «άκαθάρτους», «γιαμπέσηδες», «άπίστους».

»Ο άξιότιμος Γάλλος ιστορικός Πουκεβίλ, είτε σπουδάζων, ή και άστεϊζόμενος, λέγει ότι οι χριστιανοί εκείνου του χωρίου Κούτσι, βιασθέντες και μέγα στενοχωρηθέντες υπό των Όθωμανών Αλβανών, ίνα τουρκέψουν, έζήτησαν παρ' αυτών οι χριστιανοί τεσσαρακονθήμερον προθεσμίαν, όπως δεηθώσι του Κυρίου και Σωτήρος, ίνα θαυματουργήση και μηδόλως είσακουσθέντες, έψυχράνθησαν και παροργισθέντες, έγκατέλιπον την ιεράν αυτών Όρθόδοξον πίστιν, έναγκαλισθέντες την μιαν του ψευδοπροφήτου Μώαμεθ. Αλλά μέν ταΰτα δέ έχονται άληθείας, οΰτε βεβαιότητος, άνασκευαζόμενα δι' ών είπον και έλάλησα άνωτέρω άληθώς, πραγματικώς και ουσιαστικώς διηγήματα και πάθη όντα, άπαράλακτα του παθόντος, μαστιγωθέντος και υπομείναντος σεβαστου εκείνου έναρέτου και άκλονήτου περι

την πίστιν ίερέως, ός εύρε χάριν παρ ά Θεώ και άνθρώποις.

»Έτι δέ τούτων δεΐ μανθάνειν πάντα χριστιανού Έλληνα προς δόξαν Θεού τό: **Έάν ό ένάρετος ό Ίεροδιδάσκαλος Κοσμάς ό άληθινός όμολογητής και μάρτυς της Όρθόδοξου ήμών Χριστιανικής πίστεως, δέν άνεφαινετο τώ τότε καιρῶ και εκείνος τά μέρη της Ήπειρου οΰδεις εύρίσκετο Χριστιανός Έλλην, εις εκείνα τά απότομα και απόκεντρα μέρη.** Αλλ' ή Θεία Πρόνοια ή πάντοτε τά άσθενή θεραπεύουσα και τά έλλείποντα άναπληρούσα, υπεστήριξεν αυτούς τή διδασκαλία και τή παρακλήσει του πατρός ήμών Κοσμά, οΐτινες φωτισθέντες τή χάριτι του Παναγίου Πνεύματος διήλθον εύσεβώς, σωφρόνως και δικαίως, και συνέδραμον τούς έν Χριστώ άδελφούς αυτών έν τῶ ιερῶ άγώνι της Ελλάδος και ήδη άποστέλλουσιν εις τās κλεινάς Αθήνας προς εκπαίδευσιν και προπαρασκευήν, ίνα έν καιρῶ παρευρεθώσι και συναγωνισθώσι μεθ' ήμών κατά των κοινών πολεμίων της ήμετέρας Πίστεως και Πατρίδος».

Από τό παρατιθέμενο χειρόγραφο, αναφερόμενο στα χρόνια του Αλή πασά, ό όποίος άποπειράθηκε να ιδρύσει άλβανικό κράτος με τη βοήθεια και συνδρομή μάλιστα των Έλλήνων, όπως νόμιζε, αποδεικνύεται ότι πάρα πολλοί μωαμεθανικοί πληθυσμοί στη Βόρειο Ήπειρο, οι γονείς τους και οι παππούδες τους ήταν όρθόδοξοι Χριστιανοί, με φρόνημα Έλληνικό. Αυτοί άναγκάστηκαν να αλλαξοπιστήσουν λόγω των πιέσεων.

Συμπερασματικά, την Βόρειο Ήπειρο μέχρι τον Άψο ποταμό και πιό πέρα την κατοικούν ελληνικοί πληθυσμοί, όρθόδοξοι χριστιανοί, αλλά και μωαμεθανοί. Ο Έλληνισμός της Βορείου Ήπειρου θυσιάστηκε για να αποδείξει την ελληνικότητά του.

Οι Έλληνες βορειοηπειρώτες απέδειξαν σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο ότι παρόλες τις άπειλές, τούς διωγμούς, τή βία και την κάθε είδους βιαιοπραγία, παραμένουν Έλληνες.

“Νὰ δώσει ὁ Κύριος, κάποτε, αὐτοὶ οἱ τόποι νὰ ἐλευθερωθοῦν”

Ὁμιλία Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ. ΑΝΔΡΕΟΥ
στὴν Ἑνορία τῆς Κάτω Κονίτισης (11.9.2022)

Συμπληρώθηκαν 100 χρόνια ἀπὸ τὴν τρομερὴ καὶ θλιβερὴ ἐκείνη ἐπέτειο τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Ὅχι τυχαίως, ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία καθιέρωσε τὴν Κυριακὴ πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, νὰ ἐορτάζει τὴν μνήμη ὄλων τῶν μαρτύρων Ἀρχιερέων, Ἱερέων καὶ λοιπῶν λαϊκῶν οἱ ὁποῖοι θυσίαστηκαν καὶ ἐσφαγιάσθηκαν κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴ τοῦ 1922. Ἔχει γίνῃ πλέον καθεστῶς, αὐτὴν τὴν Κυριακὴν στὴν ἑνορία τῆς Κάτω Κονίτισης, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ κυρίως προσφυγικὸ πληθυσμὸ τῶν ἐλληνικῶν ἐκείνων μαρτυρικῶν τόπων, νὰ λέμε κάποιες σκέψεις γιὰ τὶς ἀλησμόνητες ἐκεῖνες ἡμέρες. Ἄς δοῦμε πρῶτα κάποια ἱστορικὰ γεγονότα γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὸ δράμα τῶν ἀδελφῶν μας.

Α) Στὶς 19 Μαΐου 1919, σημειώστε τὴν ἡμερομηνία, ἀποβιβάζεται στὴν Σαμψοῦντα τοῦ Πόντου ὁ Τούρκος ἀξιωματικὸς Μουσταφᾶ Κεμάλ, ὁ ὁποῖος ἴδρυσε τὸ ἐθνικιστικὸ κίνημα τῶν Τούρκων καὶ τελικὰ κατέλυσε τὸ τότε καθεστῶς. Ὁ Κεμάλ, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ὀνομάστηκε “Ἀτατούρκ”, δηλαδὴ πατέρας τῶν Τούρκων, ἔδωσε τὴν διαταγὴ γιὰ τὴν ἐξόντωση τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου. Καὶ μ’ αὐτὴ τὴ διαταγὴ συνέχισε τὸν διωγμὸ πού εἶχε ξεκινήσει τὸ 1916. Βέβαια πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ποντίους ἀδελφούς ὀργάνωσαν ἀντάρτικο, ἀλλὰ τελικὰ ὑπέκυψαν στὶς ὑπέρτερες τουρκικὲς δυνάμεις. Ἐν τῷ μεταξύ ἀπὸ τὰ τουρκικὰ δικαστήρια ἐκτελέστηκαν καταδικαστικὰ προσχεδιασμένους καὶ χιλιάδες Πόντιοι ἀπηγχόνησαν, ἐνῶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸν θάνατο βίαιο. Τὰ θύματα τῆς γενοκτονίας τοῦ Πόντου εἶναι, σημειώστε το, πάνω ἀπὸ 350.000 Ἕλληνες. Ὅλα αὐτὰ στὸν Πόντο.

Β) Στὶς 2 Μαΐου τοῦ 1919 ἡ Ἑλλάδα, μὲ ἐντολὴ τῶν Συμμάχων, καὶ ἐπειδὴ ἦταν νικήτρια στὸν Α΄ Παγκόσμιον Πόλεμον, ἀποβιβάζει, ἐπαναλαμβάνω μὲ ἐντολὴ τῶν Συμμάχων, ἀποβιβάζει στρατὸ στὴν Σμύρνη. Ἡ ἐλληνικὴ χαρὰ ὅμως τῶν κατοικῶν τῆς Ἰωνίας δὲν ἐκράτησε γιὰ πολὺ.

Μετὰ τὶς ἐπιτυχίες τοῦ στρατοῦ μας δύο βασικοὶ παράγοντες συνετέλεσαν στὴν ὑποχώρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ὁ 1ος παράγοντας ἦταν ὁ Ἐθνικὸς Διχασμὸς, ἡ φαγωμάρα, δηλαδὴ, πού εἶχαν μεταξύ τους οἱ Ἕλληνες. Καὶ 2ος ἦταν ἡ κόπωση τοῦ στρατοῦ, πού πολεμοῦσε ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο.

Ἦταν ἡ ἐνίσχυση τοῦ Κεμάλ, αὐτὸ νὰ τὸ σημειώσουμε καὶ γιὰ τὰ σημερινὰ συμβαίνοντα, ἀπὸ τοὺς δῆθεν συμμάχους μας: Ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, τοὺς Ἰταλοὺς, τοὺς Γάλλους, καὶ ποῖος θὰ τὸ πίστευε, ἀπὸ τὴν τότε Σοβιετικὴ Ἐνωση. Ἡ ὑποχώρησιν τοῦ στρατοῦ μας εἶχε ὡς κατὰληξιν τὴν ἀποκορύφωσιν τῆς γενοκτονίας εἰς βάρους τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἡ Σμύρνη, οἱ Κυδωνίες, τὸ Αἶβαλί ὅπως ἔχουμε συνηθίσει νὰ

τοῦ Πόντου πού ἄρχισε, ὅπως εἶπαμε, τὸ 1916. Γενικότερα τὸν Αὐγούστο καὶ Σεπτέμβριο τοῦ 1922 τὰ Κεμαλικὰ τουρκικὰ στρατεύματα διέπραξαν τὰ ἐξῆς κατὰ περιοχὰς ἐγκλήματα : Συνέλαβαν ὄλους τοὺς ἄνδρες ἡλικίας ἀπὸ 16 μέχρι 55-60 ἐτῶν καὶ τοὺς οδήγησαν στὸν θάνατο μὲ τὶς κακουχίες ἢ τὴν πείνα καὶ τὴν ἐξάντλησιν στὰ περιβόητα τάγματα ἐργασίας τὰ λεγόμενα “ἀμελέ ταμπουρού”. Καὶ αὐτὸ γινό-

πολλῶν. Οἱ κάτοικοι δὲν ἔφυγαν. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ πρῶτοι Τούρκοι μπαίνουν στὶς Κυδωνίες, ἔπειτα ἔρχεται τὸ ἵππικὸ καὶ τέλος ἡ 4η Μεραρχία, ἡ ὁποία παίρνει μαζί της τὰ παράνομα “χασάπ ἀσκέρ”, δηλαδὴ τὸν στρατὸ τῶν χασάπηδων. Ἔτσι καὶ ἀλλιῶς, ὄλοι οἱ Τούρκοι χασάπηδες εἶναι. Καθημερινὰ σφάζουν ὁμάδες ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν Κυδωνιῶν. Ὁ Μητροπολίτης, βεβαίως, τὸ μόνο πού μπορεῖ νὰ κάνει εἶναι νὰ προσεύχεται.

Στὶς 14 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τελεῖ τὴν τελευταία του Θεῖα Λειτουργία, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ κάνει καὶ κάποιες ἐνέργειες γιὰ τοὺς ξένους προξένους. Ἔτσι μέσα σὲ δύο ἡμέρες ἔρχονται κάποια πλοῖα, καὶ παίρνουν ὅσους μποροῦσαν, ἐτοιμάζονται δὲ νὰ πάρουν καὶ τὸν ἱερό κληρὸ. Ὁ Κυδωνιῶν Γρηγόριος ἔχει δηλώσει δημόσια ὅτι ἐκεῖνος θὰ φύγει τελευταῖος. Τελικὰ, ὅμως, οὔτε καὶ οἱ Ἱερεῖς ἔφυγαν. Γιατί ; Γιατί, τὴν τελευταία στιγμὴ, πού ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβιβασθοῦν στὰ πλοῖα, φθάνει στρατιωτικὸ τουρκικὸ ἀπόσπασμα. Δίνει διαταγὴ νὰ τὸ ἀκολουθήσουν. Ἐβγήκαν, λοιπόν, ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ φθάνοντας σὲ μιὰ χαράδρα σταματᾶνε. Καὶ ἐκεῖ, ὄχι ὄλους μαζί, ἀλλὰ ἕναν - ἕναν σφάζουν τοὺς ἱερεῖς. Ὁ Δεσπότης βλέποντας αὐτὸ τὸ τρομακτικὸ θέαμα, μόλις πού στέκεται στὰ πόδια του. Καὶ ἐνῶ μυστικὰ προσεύχεται, τὸν πλησιάζει ἕνας Τούρκος Ὑπολοχαγὸς καὶ τοῦ λέει εἰρωνικὰ :

- “Εσένα, ἀρχιπαπᾶ καὶ ἀναιδέστατε, δὲν θὰ σὲ σφάξω. Σοῦ ἔχω ἐτοιμάσει ὠραῖον ὄντα νὰ μένεις γιὰ πάντα”.

Ἦθελε, δηλαδὴ, νὰ τὸν θάψει ζωντανό. Ὁ ὄντας πού τὸν ἐτοίμασε ἦταν ὁ τάφος. Ἀλλὰ ἐκεῖνη τὴν στιγμὴ ὁ Γρηγόριος ἀπὸ τὴν δυνατὴ συγκίνησιν πού δοκίμασε, γιὰ ὅλα ὅσα συνέβαιναν, ἔπαθε συγκοπή, καὶ ἔπεσε νεκρὸς μπροστὰ στὸν τάφο του. Καὶ ἔκτοτε μένει ἄγρυπνος σκοπός, ἔξω ἀπὸ τὴν μαρτυρικὴ πόλιν τῶν Κυδωνιῶν καὶ περιμένει τὴν ἀνάστασιν τοῦ χριστιανισμοῦ στοὺς προαιώνιους ἐλληνικοὺς τόπους τῆς καθ’ ἡμᾶς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς. Νὰ τὸ δώσει “ὁ καιροῦς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος” Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Νὰ δώσει, δηλαδὴ, κάποτε αὐτοὶ οἱ τόποι νὰ ἐλευθερωθοῦν. Νὰ τὸ δώσει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ ὁποῖου ἡ Χάρις καὶ τὸ ἔλεος μὲ τὶς πρεσβεῖες τοῦ Ἁγ. Μητροπολίτου Κυδωνιῶν Γρηγορίου, εἶθε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, νὰ εἶναι μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Σεπτέμβριος 1922. Ἡ Σμύρνη στὶς φλόγες

λέμε, καὶ ἄλλα κέντρα τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ βρέθηκαν τὸν Αὐγούστο καὶ Σεπτέμβριο τοῦ 1922 στὸ ἐπίκεντρο τοῦ τουρκικοῦ φανατισμοῦ. Ἔτσι ἀναδείχθηκαν πολλοὶ νεομάρτυρες μὲ κορυφαῖο τὸν Ἅγιο Χρυσόστομο Μητροπολίτη Σμύρνης.

Ἀργότερα ἔγινε ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν. Δηλαδὴ, ὅσοι Ἕλληνες δὲν σφαγιάσθηκαν ἢ δὲν ἔφυγαν κυνηγημένοι ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσίαν καὶ τὸν Πόντο, ἦλθαν ὡς ἀνταλλάξιμοι στὴν Ἑλλάδα. Τὶ σημαίνει ἀνταλλάξιμοι. Ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μὲ ἕναν ἀντίστοιχο ἀριθμὸ μουςουλμάνων πού ἔμεναν στὴν Ἑλλάδα, θὰ ἄλλαζαν μέρος. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους Ὁρθόδοξους χριστιανούς πού ἔφυγαν ἦταν καὶ οἱ Ἕλληνες τῶν Φαράσων τῆς Καππαδοκίας, μὲ πνευματικὸ ἡγέτη τὸν Ἅγιο Ἀρσένιο τὸν Καππαδόκη, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Χατζηφεφεντῆς. Μεταξύ δὲ αὐτῶν τῶν φυγάδων, ἦταν καὶ τὸ βρέφος Ἀρσένιος Ἐξνεπίδης, ὁ μετέπειτα Ἅγιος Παΐσιος Ἀγιορείτης, πού ἡ οἰκογένειά του ἐγκαταστάθηκε στὴν Κόνιτσα.

Τὰ γεγονότα τοῦ 1922 γνωστὰ μὲ τὸν ὄρο “Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ”, ἀποτελοῦν μιὰ κλασσικὴ μορφή γενοκτονίας. Φυσικὰ δὲν λησμονοῦμε καὶ τὴν γενοκτονία

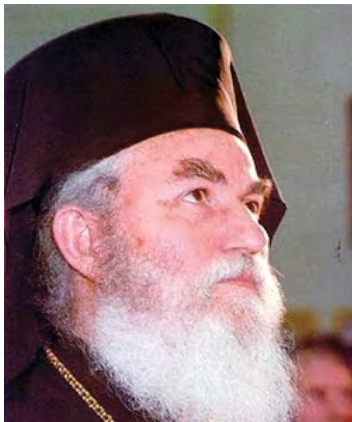
νταν μὲ πορεῖες κάτω ἀπὸ σκληρὲς συνθήκες καὶ καταναγκαστικὰ ἔργα. Κοιτᾶτε τώρα. Ἀπὸ τοὺς 150.000 ἄνδρες πού συνελήφθησαν στὴν Σμύρνη καὶ τὴν περιοχὴ τῆς, στὴν Ἑλλάδα ἔφθασαν μόλις 320 Ἕλληνες. Ἐξάλλου οἱ Τούρκοι, ἐσκεμμένως, κατέστρεψαν κατοικίες Ἑλλήνων μὲ χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τὴν πυρπόλησιν τῆς Σμύρνης. Καὶ τελικὰ ἀνάγκασαν πάνω ἀπὸ 1.000.000 Ἕλληνες νὰ φύγουν ὡς πρόσφυγες γιὰ νὰ γλυτώσουν τὴν ζωὴ τους.

Θὰ κλείσουμε τὴν σύντομη αὐτὴ ἀναφορὰ μας στὴν γενοκτονία, ἰδιαίτερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μὲ τὸν μαρτυρικὸ θάνατο τοῦ Μητροπολίτου Κρήνης Κυδωνιῶν (πού λέγεται καὶ Αἶβαλί, κοντὰ στὴν Σμύρνη) Γρηγορίου Ὡρολογᾶ.

Ὁ Γρηγόριος, ἱκανὸς Μητροπολίτης, μαθαίνοντας τὶς σφαγὲς καὶ τὶς καταστροφὲς πού προξενούσαν οἱ Τούρκοι σὲ ἄλλες περιοχὰς, ἔδωσε στοὺς χριστιανούς τῆς Μητροπόλεως του τὴν σοφὴ συμβουλὴ : Νὰ φύγουν ὄλοι γιὰ τὴν Μυτιλήνη γιὰ νὰ σωθοῦν. Δυστυχῶς, ὅμως, ἡ Δημογεροντία τοῦ Αἶβαλί, δὲν ἤθελε ν’ ἀφήσουν οἱ κάτοικοι τὸν ἀγαπημένο τους τόπο, τοὺς τάφους τῶν προγόνων τους. Ἔτσι ὁ Γρηγόριος ὑποτάχθηκε στὴν ἀπόφασιν τῶν

Έγνώριζε ο Μητροπολίτης ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ τόν Άγιο Βησσαρίωνα Άγαθωνίτη

Αναδημοσιεύουμε από το βιβλίο του Θεολόγου - Γυμνασιάρχου Δημοσθένους Κ.Λέμα «ΓΕΡΩΝ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ τής Ι. Μονής Αγάθωνος, ή αγία ζωή

και τὸ ἀφθαρτὸ σκῆνωμα» (σελ. 128, Ἐκδόσεις Ἐταιρείας Ὁρθοδόξων Σπουδῶν) τὴν εὐχαριστήριον ΕΠΙΣΤΟΛΗ (σ.σ. δεκαετία τοῦ 1980, πιθανόν τὸ 1978) τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κυροῦ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ πρὸς τὸν κ. Δημοσθένη Λέμα γιὰ τὴν προσφορά τοῦ πονήματός του.

Ἐκεῖ ἀναφέρονται καὶ τὰ ἐξῆς γιὰ τὴν αγία μορφή του:

Ἀγαπητέ κ. Λέμα,

Μετὰ χαρᾶς ἔλαβον τὸ βιβλίον σας «Ἀρχιμανδρίτης Βησσαρίων Κορκολιάκος» καὶ σᾶς συγχαίρω διὰ τὴν προβολὴν τῆς αγίας του μορφῆς.

Τὸν ἐγνώρισα καὶ ἔμεινα κοντὰ του κατὰ τὰ δύσκολα χρόνια 1942-1944 (σ.σ. στὴν Καρδίτσα, νέος, στὴν ἡλικία τῶν 20 ἐτῶν). Ἔχω πείραν ἐπομένως τῆς ἀταπαρνήσεώς του καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μας.

Εἶναι ἀπὸ τοὺς σεβασμίους ἐκείνους ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι συντηροῦν εἰσέτι

τὴν φλόγα τῆς πίστεως εἰς τὰς καρδίας τῶν σημερινῶν χριστιανῶν.

Εἶθε τὸ παράδειγμά του νὰ τὸ μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι κληρικοί.

Μετ' εὐχῶν

Ὁ Δρυϊνουπόλεως Σεβαστιανός

Ἐπιπλέον ν' ἀναφέρουμε ὅτι ὡς Μητροπολίτης, ὁ ἀσίδιμος Σεβαστιανός, εἶχε λάβει πολλές φορές ἀνώνυμες ἐπιστολές μὲ χρήματα, πού βεβαίως γνώριζε ὅτι ἦταν ἀπὸ τὸν π. Βησσαρίωνα, μὲ σκοπὸ νὰ προικίσει κοπέλες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του, ἀνακουφίζοντας ἔτσι σημαντικὰ οἰκονομίας τοῦ Δελβινακίου, Κονίτισης καὶ ἄλλων πόλεων.

(Χ.Ι. Ἀμαραντίνος)

Τιμήθηκε ἡ μνήμη τῶν πεσόντων τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τοῦ Γράμμου, πού συνέτριψαν τὴν κομμουνιστικὴ ἀνταρσία τὴν 29η Αὐγούστου 1949

Παρών ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ.κ. Ἀνδρέας

Τὸ καθιερωμένο ἱερό μνημόσυνο γιὰ τοὺς πεσόντες ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς καὶ Ὁπλίτες τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ πού ἔπεσαν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιόδου 1946 - 1949, οἱ ὁποῖες ὀδήγησαν στὴ νικηφόρο ἐκβάση τοῦ πολέμου μὲ τὸν λεγόμενο «Δημοκρατικὸ Στρατό» (ΔΣΕ) τελέστηκε τὴν Κυριακὴ 28 Αὐγούστου 2022, μὲ πρωτοβουλία τῆς Ἐνώσεως Ἀπόστρατων Ἀξιωματικῶν Στρατοῦ (Ε.Α.Α.Σ.) Ἀθηνῶν καὶ Ἰωαννίνων. Πλήθος πατριωτῶν προσήλθε καὶ φέτος γιὰ νὰ τιμήσει τὴν μνήμη τους ἀνάβοντας ἕνα κεράκι ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν ἐκείνων τῶν ἡρώων.

Ἡ κατάθεση στεφάνου στὸ μνημεῖο πεσόντων ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Ἀνδρέα

Στὴ θεία λειτουργία καὶ στὸ ἱερό μνημόσυνο ἱερούργησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ.κ. Ἀνδρέας.

Ἐν συνεχείᾳ ἐγίνε ἐπαρση σημαίας, ἀκολούθησε προσκλητήριον πεσόντων καὶ τηρήθηκε ἐνός λεπτοῦ σιγή. Διαβάστηκε δὲ μήνυμα - ἐπιστολὴ τῆς βουλευτοῦ Ν.Δ. Ἰωαννίνων Μαρίας Κεφάλαι. Τὸ παρὼν ἔδωσε καὶ ὁ ἀνεξάρτητος βουλευτῆς κ. Κων. Μπογδάνος.

Ἀκολούθησε ὁμιλία καλωσορίσματος στὴν ἐπέτειο ἐθνικῆς μνήμης ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς ΕΑΑΣ Ἰωαννίνων Συνταγματάρχη ε.α. Καλησπεράτη Δημήτριο. Ἐν συνεχείᾳ ὁμιλήθηκε γιὰ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς περιόδου 1946-49 ὁ Πρόεδρος τῆς ΕΑΑΣ, Ἀντιστράτηγος ε.α. Κουτρῆς Σταῦρος καθὼς καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν ἀποστράτων τῆς Ἀεροπορίας Ἀντιπύραρχος ε.α. Τζαβέλας Κων. Τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας ἐκφώνησε ὁ Ὑποστράτηγος ε.α. Μπολῶσης Χρήστος. Ὁ κ. Μπολῶ-

σης ἔκανε μιά περιεκτικὴ ἱστορικὴ ὁμιλία ἀναλύοντας τὴ σημασία τῶν νικηφόρων ἐπιχειρήσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1949.

Ὁ μητροπολίτης κ. Ἀνδρέας, στὴ σύντομη ὁμιλία του, συνεχάρη τοὺς προσκυνητὲς γιὰ τὴν παρουσία τους καὶ ἔκανε ἀναφορὰ στὸν ἀειμνηστο Στρατηγὸ Κωνσταντῖνο Κόρκα, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἱερολογίτης καὶ ἐν συνεχείᾳ πολέμησε σὲ Γράμμο καὶ Βίτσι, προσαπίζοντας τὴν ἐθνικὴ ἀκεραιότητα τῆς Ἑλλάδος ὑπακούοντας τῆς ἐντολῆς τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως τῆς ἐποχῆς.

Ὑπογράμμισε ὅτι θὰ συνεχίσει νὰ τιμᾷ μὲ τὴν παρουσία του τὴ μνήμη τῶν πεσόντων τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, πού ἔσωσαν τότε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ σιδηρῶδες παραπέτασμα, ὑπακούοντας καὶ στὴν παράκληση τοῦ Στρατηγοῦ Κόρκα νὰ συνεχίσει τὸ μνημόσυνο.

Ὁ μητροπολίτης κ. Ἀνδρέας, μὲ τὸν ὁμιλητὴ Στρατηγὸ κ. Μπολῶση Χρήστο.

Ἡ σεμνὴ ἐκδήλωση ὁλοκληρώθηκε μὲ τὴν κατάθεση πολλῶν στεφάνων ἀπὸ τὸν μητροπολίτη κ. Ἀνδρέα, τίς ἐνώσεως Ἀποστράτων Στρατοῦ, Σωμάτων Ἀσφαλείας, ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων ΕΔΕΣ, ΠΑΟ, τὸν κ. Μπογδάνο, κλπ.

Ἀπαντες μετὰ τὴν ὁμιλία τοῦ κ. Ἀνδρέα, ἔψαλαν τὸν Ἐθνικὸ Ὑμνο.

Σημειώνεται ὅτι τρισάγιο τελέστηκε καὶ στὸ κοιμητήριον τῆς Πυροσόγιαννης γιὰ τοὺς πεσόντες ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς στὴ μάχη τοῦ 1948 μὲ τοὺς ἀντάρτες τοῦ ΔΣΕ.

Ἀξίζει νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι τελέστηκε Τρισάγιο καὶ στὸ Μαυσωλεῖο τῆς Κονίτισης ὅπου καὶ παρέστη καὶ ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως, κ. Ἐξάρχου Νικόλαος.

-Ἐπιμέλεια ἀφιερώματος; ΑΡΤΕΜΙΟΣ.

Ἡ ΑΛΒΑΝΙΑ "ΠΡΩΤΗ" ΣΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Σύμφωνα μὲ τὶς Ἐκθέσεις τῶν Ἀστυνομικῶν Ὑπηρεσιῶν Καταπολεμησέως τῶν Ναρκωτικῶν γιὰ τὸ 2021, τόσο τῆς Ἑλλάδος ὅσο καὶ τῆς Ἰταλίας, ὑπάρχει ἕνας ἀκήρυκτος πόλεμος κατὰ τῶν ἐγκληματικῶν ὀργανώσεων διακινήσεως ναρκωτικῶν, τῶν ὁποίων τὴν πρωτοκαθεδρία ἔχουν κατακτήσει οἱ ὀρμώμενες ἢ προερχόμενες ἀπὸ τὴν Ἀλβανία.

Οἱ Ἑλληνικὲς Ἀστυνομικὲς Ὑπηρεσίες ἔχουν, πράγματι, πολὺ σημαντικὲς ἐπιτυχίες στὴν ἐξάρθρωση συμμοριῶν πού εἰσάγουν ναρκωτικὰ καὶ ἰδιαίτερα κἀνναβης, ἡ ὁποία καλλιεργεῖται σὲ μεγάλη ἔκταση στὴν Ἀλβανία. Ὅμως, ἡ ἀπόλυτη στεγανοποίηση τῶν συνόρων δὲν μπορεῖ κ' οὔτε εἶναι εὐκόλο νὰ ἐπιτευχθῆ. Παρὰ ταῦτα, μόνον τὸ 2021 ἡ Ἑλληνικὴ Ἀστυνομία ἐξάρθρωσε 133 ἐγκληματικὲς ὀργανώσεις καὶ συνέλαβε 1.228 Ἀλβανούς, οἱ ὁποῖοι ἐμπλέκονταν σὲ ὑποθέσεις διακινήσεως ναρκωτικῶν, ἐνῶ τὸ κατασχέμενο χάσι ἀνῆλθε σὲ 2,4 τόννους.

Ἀναμφισβήτητα, λοιπόν, ἡ γειτονικὴ μας χώρα ἔχει τὴν ἀπόλυτη... κυριαρχία στὰ ναρκωτικὰ μὲ σύμμαχο τὴν ἀπάθεια τῆς ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως!

B.B.

Σεμινάριο Στελεχῶν ΣΦΕΒΑ

Πραγματοποιήθηκε μὲ ἐπιτυχία ἀπὸ 20 - 22 Ἰουλίου 2022, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ταξιάρχων Γκούρας, στὸ Ἀηδονοχώρι Κονίτισης, τὸ ἐτήσιο Σεμινάριο Στελεχῶν τῆς ΣΦΕΒΑ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ. Ἀνδρέα.

Ἐκτέθηκαν οἱ ἀρχές, οἱ σκοποὶ καὶ συνοπτικὰ ἡ δρᾶση τῆς ΣΦΕΒΑ μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως τριάντα (30) χρόνων ἀπὸ τὴν ἰδρυσὴ της.

Παράλληλα συζητήθηκαν ἐκτενῶς τὰ προβλήματα πού ἀφοροῦν στὸ θεσμὸ τῶν Φροντιστηρίων Ἑλληνικῆς Γλώσσας στὴν Βόρειο Ἠπειρο καὶ ἀποφασίστηκε ἡ περαιτέρω ἐνίσχυση τους πρὸς ὄφελος τῶν ἀδελφῶν μας Βορειοηπειρωτῶν.

Ἐγίνε ἐπισκόπηση τῶν τελευταίων ἐξελίξεων τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ζητήματος καὶ ἐπαναβεβαιώθηκε ἡ θέση ὅτι τὸ Βορειοηπειρωτικὸ συνιστᾷ ἐνεργὸ ἐθνικὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖο συναρτᾶται ἄμεσα τόσο μὲ τὴν πλήρη κατοχύρωση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν Βορειοηπειρωτῶν ὅσο καὶ μὲ τὰ γενικότερα ἐθνικὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος.

Γιὰ μίᾳ ἀκόμη φορᾷ ἐπιβεβαιώθηκε τὸ ὑψηλὸ φρόνημα τῶν μελῶν μας καὶ ἡ ἀπόφασή μας νὰ συνεχίσουμε ἀτάλαντευτα τὸν Ἀγῶνα γιὰ τὴν πλήρη κατοχύρωση τῶν ἀνθρωπίνων καὶ μειονοτικῶν δικαιωμάτων τῶν ἀδελφῶν μας τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Τὸ Κεντρικὸ Δ.Σ. τῆς ΣΦΕΒΑ

Ο ΡΑΜΑ ΥΒΡΙΖΕΙ ΤΗΝ Ε.Ε.

Όπως έχουν δείξει τα πράγματα, η Άλβανία αποδεδειγμένα ότι είναι ανίκανη να πραγματοποιήσει την γενική απογραφή της Χώρας, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες, γι' αυτό και την ανέβαλε για τον Οκτώβριο του 2023. Παρά ταύτα, ο Άλβανός Πρωθυπουργός Έντι Ράμα, συνεχίζει - με τις πλάτες, βέβαια, του Έρντογάν - να προσβάλλει και να προκαλεί τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιχειρώντας να εμφανισθεί ως ο μεγάλος ήγέτης, κατά μίμηση του προσωπικού του φίλου Έρντογάν. Η στάση αυτή του Ράμα προκαλεί δυσαρέσκεια στους κόλπους της Ε.Ε., ή όποια όμως (όπως και η Ελλάδα) τηρεί στάση αναμονής.

Άλλ' ενώ η Ε.Ε., εύγενώς φερόμενη, δεν απάντησε στις ύβρεις του Ράμα, αντίθετα, η Βουλγαρία, χωρίς περιστροφές κατήγγειλε δημόσια τον Ράμα για ανάρμοστη συμπεριφορά, με άφορμή πρόσφατη όμιλία του στο φόρουμ του Μπλέντ της Σλοβενίας, όπου έχαρακτήρισε όνειδος την Εύρωπη και τις χώρες της. Συγκεκριμένα είπε ότι "είστε σε πλήρη σύγχυση, είστε ένα όνειδος", δείχνοντας έμπρακτα το πώς αντιλαμβάνεται την λειτουργία των θεσμών της Εύρωπης.

Βέβαια, τις προθέσεις του Ράμα έναντι της Ε.Ε. τις βιώνουν οι Βορ/τες, από τους οποίους το άλβανικό καθεστώς επιδιώκει να αφαιρέσει όλα τα τεκμήρια της Ελληνικότητάς τους. Γι' αυτό, η Ελλάδα οφείλει να άγρυπνη.

B.B.

ΘΕΤΙΚΟ ΤΟ ΜΕΤΡΟ

Στην Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Έργων, Έξωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και Έσωτερικών, που δημοσιεύθηκε στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως, διορθώνεται μια μεγάλη άδικια σε βάρος των Βορειοηπειρωτών και όσων πρόερχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Συγκεκριμένα, μειώνονται τα απαιτούμενα για λήψη πλήρους εθνικής συντάξεως χρόνια διαμονής στην Χώρα, από 40 σε 30, καθώς οι Βορ/τες και οι των άλλων χωρών όμογενείς δεν ήταν σε θέση να βρίσκονται και να εργάζονται στην Ελλάδα προ του 1992, λόγω των ιδιαίτερων πολιτικών συνθηκών, που επικρατούσαν στις χώρες διαμονής τους εκείνη την περίοδο.

Η "ΟΜΟΝΟΙΑ" χαρακτήρισε "ως πράξη έμπρακτης στήριξης της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας" τις νομοθετικές ρυθμίσεις για τα ζητήματα συντάξεων των υπερηλικών όμογενών που ζούν στην Ελλάδα. Οι ένισχύσεις αυτές έρχονται σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία, ειδικά για τον Βορειοηπειρωτικό Έλληνισμό στις πατρογονικές εστίες του. Συγχαίρουμε τους αρμοδίους ύπουργούς.

B.B.

ΜΕ ΞΕΚΑΘΑΡΟ ΤΡΟΠΟ

Στις αρχές Σεπτεμβρίου, ο Έλληνας Πρωθυπουργός μετέβη, κατά τα καθιερωμένα, στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Στο πλαίσιο της συνέντευξης Τύπου, ο κ. Μητσοτάκης, σε έρώτηση που του έθεσε ο άπεσταλμένος της γιαννιώτικης ήμερήσιας Έφημερίδος "ΠΡΩΪΝΟΣ ΛΟΓΟΣ" (13.9.2022), σχετικά με την ένταξη της Άλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απάντησε θετικά μεν για την ένταξη, θέτοντας, ωστόσο, ως βασική προϋπόθεση την προστασία από την γείτονα των δικαιωμάτων των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου. Παράλληλα, έκανε γνωστό, ότι η Ελλάδα και η Άλβανία θα πάνε στην Χάγη για την όριοθέτηση ΑΟΖ, αφού, όμως, πρώτα η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα.

Ειδικότερα, ο κ. Μητσοτάκης είπε, ότι η πρόσδεση της Άλβανίας στο Ευρωπαϊκό άρμα είναι προς όφελός μας. Και γι' αυτό προσωπικά υποστήριξε την έναρξη των ένταξιακών διαπραγματεύσεων, ώστε να κλειση αυτή η έκκρεμότητα και με κάποιο ουσιαστικό τρόπο να προσδέσουμε την Άλβανία στο ευρωπαϊκό άρμα. Έξ' άλλου δεν παρέλειψε να αναφερθεί στην Κοινότητα της Βορείου Ηπείρου, την προστασία της οποίας συνέδεσε με ξεκάθαρο τρόπο με την στάση που θα κρατήσει η Ελλάδα στην διαδικασία ένταξιακών διαπραγματεύσεων της Άλβανίας με την Ε.Ε. Έμεις λέμε : Μακάρι !

B.B.

ΦΤΩΧΕΙΑ

Η επίσημη έκθεση της Eurostat, η οποία στην τελευταία της έκδοση έχει περιλάβει και την Άλβανία, την κατατάσσει στην κορυφή της λίστας με τα έπιπεδα φτώχειας του πληθυσμού, έκτιμώντας ότι οι μισοί σχεδόν πολίτες της βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας. Και η έξηγήση δεν είναι άλλη από την άνικανότητα των πολιτικών, που ανέλαβαν την διακυβέρνηση της Χώρας από το 1990 και έντεϋθεν.

Όμως, παρά την φτώχεια, η κυβέρνηση Ράμα δεν σταματάει την προσπάθειά της να έξουδετερώσει την Ελληνική Κοινότητα της Βορείου Ηπείρου, ενώ, όλα αυτά τα χρόνια, η έπιθετικότητα σε βάρος της Ελλάδος άνεβαινη συνεχώς.

Παράλληλα, και η κυβέρνηση Ράμα και οι άλλες πολιτικές δυνάμεις της Άλβανίας άγνοούν, ότι αν δεν ύπήρχε η πολύπλευρη στήριξη της Ελλάδος και η ύποδοχή των χιλιάδων Άλβανών μεταναστών που με τα έισοδήματα που άποκτούν στην χώρα μας στηρίζουν την Πατριδα τους, σήμερα η κατάσταση θα ήταν άκόμη χειρότερη για την Άλβανική κοινωνία. Η άχαριστία στο ... μεγαλειό της !

B.B.

Ίδρυτής: Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτης ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ (+)
Ίδιοκτησία: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βορειοηπειρωτικού Αγώνος (ΠΑ.ΣΥ.Β.Α)

Έδρα: Κόνιτσα Ίωαννίνων - **Άλληλογραφία:** «Βορειοηπειρωτικών Βήμα» 441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλέφωνο: 26550-23384 - **Τηλεμοιότυπο (Fax):** 26550-23385
Ήλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail): vor.vima@imdpk.gr
Έκδότης - Ύπεύθυνος κατά τόν Νόμο: Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτης κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ.
Διευθ. Συντάξεως: Δημ. Καλλιακμάνης. **Ύπεύθυνοι Ύλης:** Χρ. Σιχλιμοίρης, Γ. Έξαρχος.
Σύμβουλος Έκδόσεως: Άπ. Σουτόπουλος. - **Νομικός Σύμβουλος:** Άθ. Κίτσιος
Είδικοι Συνεργάτες: Άπ. Π. Παπαθεοδώρου, Κ. Χολέβας, Ίωάν. Παπαφλωράτος.
Έκτύπωση - Ήλ. σελιδοποίηση-Βιβλιοδεσία: Veneto A.B.E.E.: Τηλ.: 26510 85333

Τό «Βορειοηπειρωτικόν Βήμα» εκδίδεται και κυκλοφορεί δωρεάν.

Έπειδή, όμως, τα έξοδά του είναι πολλά, γι' αυτό κάθε οικονομική ένίσχυση γίνεται εύχαριστως δεκτή ή με Ταχυδρομική Έπιταγή (441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ) ή στον λογαριασμό 386/296059-16 της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ. Όσοι έπιθυμούν να λαμβάνουν τό «Β.Β.» στο σπίτι τους ή στην εργασία τους, μπορούν να στείλουν τα στοιχεία τους: ή με έπιστολή τους στην διεύθυνση 441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ, ή στην ήλεκτρονική διεύθυνση vor.vima@imdpk.gr ή έπικοινωνώντας στο τηλέφωνο 26550 25029 (π. Χερουβείμ).

ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ (ΠΑ.ΣΥ.Β.Α)
στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ IBAN: GR 7801103860000038629605916